

Nepriklausoma LIETUVIA

Independent Lithuania

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.
Published by the Lithuanian League of Canada.
Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Adresas: 3A — 4th Ave, Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada.

NR. 1 (195) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1951. SAUSIS - JANUARY 4 d.

PRICE 10 c. XI METAI

TYLA PRIEŠ AUDRA?

SVENTINĖ SAVAITĖ PRAEJO TYLIUOSE PASIRUOŠIMUOSE. AMERIKA RUOŠIASI ATVIRAI, O SOVIETŲ SAJUNGA SLAPTAI GYVĖJA RAMIOJO VANDENYNO VALSTYBIŲ VIENYBĖS SUDARYMO KLAUSIMAS. PLEČIAMAS ATLANTO PAKTO BLOKAS. TAIKA SU JAPONIJA IR VAKARŲ VOKIETIJA.

Kalėdų — Naujųjų Metų savaitė praėjo tyliuose pasiruošimuose. Iš vienos pusės Kinijos komunistai ruošiasi naujam smūgiui prieš Korejos pietus ir Jungtinių Tautų Organizaciją. Iš kitos, visos valstybės ruošiasi... karui.

Tiesa, šių pasiruošimų atmosferoje „balsų šaukiančio tyruose“ nuskambėjo

Popiežiaus naujametinis siūlymas valstybėms atsisakyti karo,

kaip ir JAV eksprezidento Huverio siūlymas „atitraukti rankas nuo Europos ir Azijos“.

Nors karui nėra vienas tikrai pritingas ir sąžiningas žmogus pritari negali, tačiau juo mažiau protinga ir prasminga būti nesiskaityti su realybe: kai nieku nekalti yra užpuolami ir kai užpuoliesiems gresia mirtis vien dėl to, kad yra gangsterių užpuolėjų, yra būtina gintis. Protingiausia būtų skatinti visus geros valios žmones ir siūlyti visoms valstybėms sudaryti vienybę, pasaulinės valstybės forma ar kaip kitaip, ir pašalinti bet kokią karo galimybes. Tuo gi tarpu,

nėra kitos išeities kaip tikrai karų spresti ginčus.

Deja, tai yra žiauri realybė, bet ji tokia yra. Ir niekas šiuo dienu rimtai apie Maskvos sukaruotą ir priblandintą karo eliminavimą negalvoja ir nekalba.

Pasiruošimai karui, Trečiam Pasaulinui karui, eina visu tempu, vis smarkiau išsibėgėdami ir išsiplėsdami.

Kinija atsisakė tartis dėl paliaubų Korejoje. Ten vyksta Kinijos jėgų koncentracija prieš JTO jėgas.

Sovietų Rusija slaptai daro manevrus ir ruošiasi.

Galvaturkiais ruošiamas kariauti rytinė Vokietija. Saksonijos fabriškai paleisti visu tempu ir gamina kariuomenei patrankas, tankus, kitus karos ginklus ir karo medžiagas. Dirba ir Skodos fabriškai Čekoslovakijoje. O Tolimuosiuose Rytuose Rusija jau turi paruošus milijonus kariuomenę, kuri kiekvienu metu gali būti panaudota. Ji tikrai laukia įsakymo.

Amerika taip gi mobilizuoja: ir žmones ir karo pramonę. Jau daromi medžiagų panaudojimo suvaržymai, nes valstybė pati imasi kontroliuoti jų panaudojimą: gumos, metalų ir tt.

Tebitrintojant Trečiojo karo debesims, susirūpinimas kyla dėl kiekvieno gyvytinio veiksnio. Dėl to

JAV valstybės vyrai kreipia dėmesį į Ramiojo vandenyno valstybių bloką, kurio sudarymo idėja yra kilusi greta Atlanto valstybių pakto sudarymo.

Iš kitos pusės, ir Atlanto valstybių blokas bandomas pa plešti. Graikijos premjeras Venizelos pareiškė, kad po Naujų Metų Graikijos ir Turkijos atsotai dalyvaus Atlanto pakto valstybių posėdyje, kuris įvyks Vašingtone. Tuo būdu Atlanto pakto valstybių blokas praplečiamas Viduržemio jūrų valstybių sektorium.

Eina derybos ir su Ispanija, kuri, naudodamasi progą „pasibraginti“, Anglijai stato reikalavimą atiduoti jai Gibraltarą, kaip Viduržemio jūrų ir Atlanto vartų sąsają.

Ypatingai neramūs Rusijos kaimynai, kurie jaučia

ilgas agresoriaus iltis.

Iranas ir Turkija, Afganistanas ir Beludžistanas, Indija ir Pakistanas. Tai yra sritys, į kurias keliai rusų agresijai yra atviri.

Tuo tarpu Maskvos mašina veikia visu apkrėvimu. Maskvos agentai dirba išsijusiose visuose žemės kampuose.

Yra didelių sunkumų dėl laisvojo pasaulio nesutarimų. Anglija užsiėmusi dėsimo poli-

tiika. Ji mielai išleistų kom. Kiniją į Jungtinių Tautų Organizaciją ir, kaip tikisi, karą atitolintų dar keliui laiko. Kadangi tas taikos vis vien neišsaugos, tai Amerika reikalauja žymiai realiau, ir dėl to nėra tų dviejų didžiųjų jėgų gero suderinimo.

Vakarų Europa, be suminotos Ispanijos, ypatingai ruošiasi pasitikti agresiją.

Prancūzija jau paskyrė 8 milijardus dolerių apsigynimo rei-

ISPANIJA REIKALAUJA GIBRALTARO

Gen. Frankas, suteikto savo sąjūdžio laikraščiui pasiklabėjimo forma iškėlė Gibraltaro Ispanijai grąžinimo klausimą. Frankas pažymėjo, kad praeto karo metu D. Britanija pažadėjusi, jog po karo peržiūrėsianti visas Ispanijos pretenzijas, taip pat ir Gibraltaro grąžinimo klausimą. Šiandien Gibraltaras, anot Franko, jau nėra Viduržemio raktas, nes vakarų Viduržemio jūra kelią saugo Ispanijos uostai ir aerodromai.

Gibraltaro grąžinimo klausimo iškėlimas šiuo laiku atrodo, bus susijęs su viena Ispanijos sąlyga, kurias ji kelia atvejui, jei ji bus pakviesta prisidėti prie vakarų gynybos sistemos.

KOMINFORMO KESLAI

Bukarešte leidžiamam kominformo laikrašty Graikijos komunistų partijos gen. sek. Zachariades teigia, girdi, „esą duomenų, kad Amerika pasiryžta tam tikrai karinei operacijai ir kad jos vieta bus Balkanai“.

Šitoks stambaus kominformo teigimas atkreipė dėmesį, nes paleistas propagandos sumetimais pačių komunistų kėslus paslėpti, kad paskiau savo agresiją galėtų aiškinti kaip „apsaugą nuo Amerikos užpuolimo“.

STALINAS VĖL APSIVĖDĖ

Pranešama iš Paryžiaus, kad Stalinas vėl apsisvėdė. Jo dabartinė žmona esanti „draugė Razkova“, buv. aerodinaminės žvalgybos lakūnė.

Tai būtų jau trečioji oficiali Stalino pati. (j.)

STALINAS NETEISĖTAI IŠRINKTAS

Amerikos Balsas smulkiai ištyrė, kad Stalino išrinkimas Maskvos atstovu yra aiškiai neteisėtas: rinkimai nebuvo slapti, nes žmonės turėjo viešai už jį balsuoti ir dar policijos akiavizdoje; balsavimo kortelėse balsuotojai, kaip oficialiai parašę „Pravda“, prirašę visokių pasisakymų, kas yra priešinga ir sovietinei konstitucijai, nes kortelėse neleidžiama nieko rašyti; jeigu balsavimo kortelėje kas nors parašoma, tokia kortelė laikoma neteisėta. Tokiu būdu ir visi balsavimai yra neteisėti. Bet... argi sovietams reikalingas teisėtumas?

TREMTINIAI DEMASKAVO KONGRESĄ

Manchestery įvyko gausus tremtinių mitingas pasisakyti dėl komunistų suruošto vadina mo taikos kongreso. Mitinge dalyvavo tremtiniai iš visų, dabar už geležinės uždangos esančių ir komunistų valdomų kraštų.

Komunistų suruošto taikos kongreso tikslus išsamiam pranešime demaskavo prof. Polany's (vengras). Jis komunistinės taikos kongreso dalyvius

suskirstė į keturias grupes. Pirmajai priklauso NKVD agentai; antrajai — tų agentų priekos, įvairių tautų žmonės, kurie atvartys į kongresą; trečiai — vakarų komunistai, kavininių politikai, fanatiški šalininkai tos santvarkos, kurią jie pažįsta iš propagandinės literatūros ir propagandinių ekskursijų į Sov. Rusiją; ketvirtajai — būrys naivių ir suklaidintų žmonių, kurie leidžiasi bolševikiniais agentams mulkinti ir pagal jų norą veikti.

Kongresas vienbalsiai priėmė rezoliuciją, kuri smerkia apgaubtą komunistų kongresą, siekiantį taikos šūkiu paslėpti sovietinį grobuoniškumą.

KIEK IR KUR YRA TREMTINIŲ

Lietuviai tremtiniai išsiblaškė po pasaulį sekančiai:

Amerikoje	25.000
Kanadoje	10.000
Anglijoje	6.500
Australijoje	3.500
Pietų Amerikos valstybėse	2.000

Dar laukiančių emigracijos į Ameriką apie 5.000.

Apie 3.000 senelių, ligonių, našlių moterų su mažais vaikais paliks tremtyje, nevaišingoje Vokietijoje.

Vajus „N. L.“ būstinei

„N. Lietuvos“ redakcija ir spaustuvė jau neturi patalpų. Kad darbą galima būtų plėsti, KLCT ir Spaudos bendrovė „Nepriklausoma Lietuva“ statybos reikalams paskelbė 3.000 dolerių vajų. Džiugu, kad eilė tautiečių jau atsiliepė ir jau prisuntę „NL“ bendrovės šėrų - akcijų, statybos reikalams, pirkimus. Štai ir jų sąrašo tęsinys:

90. Vakselis Mikalojus, Montreal.	10,—
91. Pulky's Alg., Toronto.	10,—
92. Česėkas Juozas, Montreal.	10,—
93. Inž. Bulota Juozas, Montreal.	20,—

KAIP VYKSTA „NL“

Šeštadienį prieš Naujuosius metus buvo išlietas „NL“ namo rūsys, kuriam formą paruošė šimas užtruko apie savaitę laiko.

Sausio 2 d. jau buvo numatomos formos ir sausio 3 dienai buvo paruošti blokai, iš kurių bus pastatytos pirmo aukšto sienos. Tačiau sausio 3 d. lijo stiprokas lietus ir statybos darbai turėjo būti pertraukti.

Darbams vadovauja vilasietis p. Antanas Ališauskas, kuris labai stropiai ir sumaniai juos veda. Jam visą laiką talkina „NL“ bendradarbiai atitraukiami nuo tiesiogio darbo laiku.

NAMO STATYBA

Visa daroma, kad namas greičiausiai būtų pastatytas ir „NL“ galima būtų spausdinti savoje spaustuvėje. Tai numatoma apie vasario mėn. pradžią. Ligi to laiko GG. Skaitytos turime atspausdinti, kad nėra jokių galimybių „NL“ leisti padidintą. Mes vos laiko, mes laukioje spaustuvėje, kurioje kiekvieno numerio spausdinimą tenka kovote iškovoti, kai spaustuvės savininkas kiek vienam numerui vis krauna pa pildomus mokesčius. Nuo vasario mėnesio pradžios tikimės jau dirbti normaliai.

NL red. ir adm.

POLITINIS VEIDRODIS

pagal
naujausį NEWSWEEK periskopą
— Rašo Br. Aušrotas —

Skirtingi pasauliai

Nežiūrint laikinų sekmingų reiškinų, sekusių po Trumano - Attlee pasimatymo, vis labiau blogėja aukštųjų sferų JAV - Britanijos santykiai. Šią problemą ryškiai pabrėžia griežti skirtumai tarp šių kraštų viešosios nuomonės svyravimų. Amerikiečiai yra griežčiausiai nusistatę nedaryti jokių nuolaidų Kremlui ir šitai labai ryškiai atsispindi užs. reikalų ministerijos vadove Achesone. Tačiau karo ir sunkaus gyvenimo išvarginti, Britanijos rinkėjai reikalauja, kad būtų įsiekta susitarimo. Ir kol kas britai didžiumoje ejo šiuo keliu, bet Achesonas, vien akimi žvelgdamas į sau nepalankų Kongresą, negali daryti nieko, kas kvepėtų glostymu (appeasement'u).

Slaptas susitikimas Vienoje.

Italijos raudonųjų vadas Palmiro Togliatti, vykdamas „pa-

sigydyti“ į Maskvą, buvo sustojęs Vienoje, kur paskutinę savaitę turėjo labai slaptą posėdį Imperial viešbutyje. Jame dalyvavo: 1. Rusijos aukštasis komisaras Austrijoje gen. Vladimiras Sviridovas; 2. Vengrijos min. pirm. pavaduotojas Matyas Rakosi; 3. Čekoslovakijos min. pirm. pav. Zdenek Fierlinger ir trys aukštieji Maskvos diriguojamos Austrijos komunistų partijos pareigūnai. Pagal patikimus šaltinius pagrindinė konferencijos tema buvo: kokių reikia imtis priemonių Čekoslovakijos, Vengrijos ir Italijos komunistams, kad anksti 1951 m. būtų galima perimti valdžią Vienoje. Togliatti, sėsdamas į Varšuvos ekspresą, jį lydėjusiam Austrijos komunistų vadui Fischeriui, pareiškė: „Drauge Fischer, grįždamas iš Rusijos tikiuosi jus aplankyti Balhausplatz (Austrijos vyriausybės buveinė)“.

Prancūzijos dilema

Amerikoje nebuvę atkreiptas atitinkamas dėmesys, tačiau Prancūzija yra naujų krių išvakarėse: dešinieji ir kairieji ekstremistai vis labiau išsiskiria, greitai stiprėdamas viduriniojo kelių narių kaina. Komunistai, kurie netolimoje praeityje yra gelbėję koaliciją, gali greit nustoti aktualumo. Jeigu šios srovės, stebėtojų nuomone, nebūsimos sustabdytos, tada Prancūzijos parlamentarinis gyvenimo santvarka netolimoje ateityje galinti sugriūti. Kaip de Gaulle, taip ir komunistai svarstą panaudoti jėgą užgrobti valdžią.

Trumpai iš už geležinės sienos.

Vakarų Berlyno burmistras Ernest Reuter š. m. vasario mėn. atvykęs į JAV ir bendruomenių susirinkimuose kreipėsi, kad reikia prieštintis Rusijos agresijai... Rusijos gyvenimo aiškintojai ir stebėtojai yra įsitikinę, kad netrukus įvyks naujas kruvinas atsiskaitymas su atskaliniais. O Ukrainoje vis dar rūksta ūkininkų rezistentų grupės... Naujai išleistas dekretas Bulgarijoje rusams leidžia naudotis tomis visomis tarnybėmis teisėmis, kaip ir bulgarams. Reikalai žinoti, kad tuomi grūdžiamas kelias rusų paskirti vyr. armijos vadu ir gynybos ministrui.

Vertas dėmesio vyrai

Prisiminkite Waldemar Kraft „Vokiečių tremtinių partijos“ (sutrumpintai BHE), greičiausiai augančios politinės partijos Vakarų Vokietijoje vado pavardę. Buvęs nacių karo metu vyriausybės padėjęs administruoti prijungtąsias prie Vokietijos Lenkijos ir Rusijos sritis. 1945 m. atbėgo į Vakarų Vokietiją ir tik kovo mėn. 1950 m. įsteigė BHE. Paskutiniuose Šlezvig-Holšteino, Hessen, Wurttemberg-Baden ir Bavarijos valstijų rinkimuose jo partija gavo nuostabią daugumą. Šuo metu Kraft yra naujosios Šlezvig - Holšteino valstijos min. pirm. pavaduotojas.

Ką pasakys Trumanas.

Sausio 8 d. Trumanas, kreipdamasis į 82-ji Kongresą, skatius sugriežinti mokesčius ir įvesti visuotinę privalomąją karą tarnybą. Jis neišvardins, kas jis nori, palikdamas tai Finansų ir Gynybos ministerijoms. Atrodo, kad šis Kongresas gana palankiai nusiteikęs privalomos karo tarnybos įstatymo reikalui.

AMERIKOJE BAIMĖ NAUJŲ ATEIVIŲ

Po paaiškėjimo visos eilės špionazo aferų, į kurias buvo įsivėlę ir ne Amerikos piliečių, Jungtinėse Amerikos Valstybėse paskutiniu metu nutarta atsargiau duoti pilietybę naujiesiems ateiviams. Numatoma, kad visi naujieji ateiviai, kurie buvo jau anksčiau užpildę pilietybei gauti formularius, turės dar kartą taisyti padaryti, kad vyriausybės atstovai turėtų progos daugiau susipažinti su naujaisiais amerikiečiais.

— Komunistinė Vengrija, lauzydama taikos sutartį, įvedė visuotinę karo tarnybą.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis
Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
3A Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: TR. 9735
Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates
Kanadoje \$ 4.00 Canada \$ 4.00
Užsieny „ 4.50 Other Countries „ 4.50
Australijoje „ 5.00 Australia „ 5.00
Teksto eilutė 15 ct. Paieškojimų kaina „ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą gauna nuolaidų.

Mažosios Lietuvos diena

Artėja sausio penkioliktoji, Mažosios Lietuvos didybės diena. Tą dieną prieš dvidešimt aštuonis metus Mažosios Lietuvos lietuviai įvykdė jau seniai turėtą norą ir 1918 m. Tilžėje Mažosios Lietuvos Tautinės Tarybos, išneštą nutarimą atskirti Mažąją Lietuvą nuo Vokietijos ir susijungti su Lietuvos Respublika. Dėl įvairių politinių priežasčių, dėl kurių mes tada bejėgiai buvome, nepavyko taikos būdu atskirti visą Mažąją Lietuvą, o tik šiaurinę dalį su Klaipėdos uostu. Bet susijungimas įvyko tik deka mūsų patriotų ryžtingo veikimo, Mažosios Lietuvos lietuviams sukylant ir užimant strateginius ir gyvybinius punktus, o Didžiosios Lietuvos lietuviams savaraimiams atvykstant į pagalbą išlaikyti tuos punktus ir užbaigti Klaipėdos krašto sujungimą su Lietuvos Respublika.

Kadangi ne visa Mažoji Lietuva galėjo susijungti su Didžiąja Lietuva, o tik Klaipėdos kraštas, tai sausio penkioliktoji dažnai vadinama Klaipėdos krašto Atvadavimo Diena, Klaipėdos Krašto Sukilimo Diena ir Mažosios Lietuvos Išlaisvinimo Diena. Pastarasis pavadinimas geriausiai tiktų, nes 1. Mažosios Lietuvos sukilimui vadovavo iš visos Mažosios Lietuvos lietuviai patriotai, 2. Mažosios Lietuvos Tautinė Taryba reikalavo visą Mažąją Lietuvą atskirti nuo Vokietijos, 3. Klaipėdos krašto sąvoka yra atsiradusi tik po 1923 m.

Tai, Sausio Penkioliktoji yra Mažosios Lietuvos Diena. Ji prieš 28 metus mūsų brolių savanorių ir sukilėlių krauju yra įrašyta į Lietuvos istorijos lapus. Toji diena verta mūsų dėmesio. Ji praityje buvo švenčiama, ji turi būti švenčiama

Mažosios Lietuvos Bičiulių Dr.-jos Laik. Centro Valdyba, Montreal, P. Q., Canada.

KALENDORIUS 1951 METAMS

SAUSIS

31 d.

1 P Nauj M. Mečišlovas,	Girutis.
2 A Steponas,	Gailutė, Mažvydas.
3 T Genovaitė, Danielius,	Rūstė, Alpis.
4 K Nek. Vaikelių,	Švitė, Arimantas.
5 P Simonas,	Vytautas.
6 S Trys Ka-liai. Teofilis,	Ritė, Dudutis.
7 S Liucijus, Patolė,	Rutenis.
8 P Severinas, Apolinaras,	Nemira, Gintė.
9 A Petras S., Marcijonas,	Gabija, Algis.
10 T Otonas,	Grazulis, Ragailė.
11 K Teodezijas, Veronika,	Gintė, Gryžutis.
12 P Arkadijus,	Šviesinė, Linius.
13 S Benediktas, Veronika,	Ilgaudas.
14 S Hiliarijus,	Auksė, Laimutis.
15 P Povilas A., Mauras,	Snieguolė, Dailius.
16 A Marcellis,	Rogailė, Jovaras.
17 T Marijonas, Antanas I.,	Ežerė, Kalnė.
18 K Priska,	Ragnytė, Kaributas.
19 P Marijus, Morta, Kan.,	Raivedis, Gedvilė.
20 S Fabijonas,	Asta, Radvylis.
21 S Agnietė,	Garsė, Rungaila.
22 P Vincentas, Anastazas,	Skaistė, Aušrys.
23 A Raimundas, Emercia,	Vadamaras, Tošė.
24 T Timotiejus,	Damilė, Rainis.
25 K Povilas Ap., Juventin.,	Ziedė, Rimgaila.
26 P Polikarpas,	Šarkė, Rimantas.
27 S Jonas Aukšaburnis,	Vejūnas, Aukšulius.
28 S Florijonas, Karolis,	Nijolė.
29 P Pranciškus Sal.,	Žibutė, Girkantas.
30 A Martynas, Sab., Nik.,	Banguolė.
31 T J. Bosko, Liudvika,	Skirmantas.
- Mėnulio atmainos: 1 ir 30 delč., 7 jaun., 14 priešp. ir 22 piln.

„Nepr. Lietuva“ nuo Naujųjų Metų padidinama

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

mielus ir nuoširdžius bendradarbius ir skaitytojus maloniai prašo į 1951 metų va-jaus talką. Tenelieka Kanadoje nė vieno lietuvių, kuris neskaitytų Nepriklausomos Lietuvos.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

yra bendruomeninis visų Kanados lietuvių laikraštis, nežiūrint jų politinių, reli-ginių ir kitokių nusstatymų, todėl ypač brangina visų lietuvių talką, nes tikrai bendromis jėgomis galima atsiekti visiems rūpimų ir brangių tikslų.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

tiki, kad visi sąmoningi lietuviai ją skaitys 1951 metais, ypač, kad „Nepriklausoma Lietuva“ nuo Naujųjų Metų padidinama.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS

kaina metams 4 dol., Australijoje 5 dol., kitur 4,50. Adresas: 3A — th Ave, Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Istorinių įvykių prisiminimai.

Rašo J. Kardelis.

RUSIJA ŠEIMININKAUJA PAVERGTOJE LIETUVOJE

SOVIETINIS OKUPANTAS PLEŠIA LIETUVOS ŽMONIŲ TURTĄ, GROBIA IŠ BANKŲ INDELIUS, TĘSIA NUSAVINIMUS.

Kaip Kanadoje, taip ir nepri-klausomoje Lietuvoje žmonės, kiek susitaupe pinigų, nešdavo juos į bankus. Nešdavo į ban-kus todėl, kad bankai už indė-lius mokėdavo procentus ir dar todėl, kad bankai įneštas pini-gas jau savaime tvirčiau gali-ma buvo išlaikyti neišleistas — sutaupomas.

Prieš dešimtį metų, 1941 me-tų sausio mėn. 1 dieną, Lietu-vos bankuose savo santaupas turėjo pasidėję 68.314 indėlini-nių, kurie buvo sutaupę 62 milijonus 308 tūkstančių 232 rublių, nes prieš tai litai bu-pa pakeisti rubliais.

Kokie tie indėlininkai buvo „buržuai“? galima spręsti iš šių duomenų: 30.118 indėlinin-kų bankuose turėjo indėlius li-gi 100 rublių; 17.976 indėlinin-kai su indėliais ligi 500 rublių. Dauguma tų indėlininkų buvo darbininkai, smulkūs tarnau-tojai, valdininkai. Kiti 20.220 indėlininkų turėjo bankuose 50.308.432 rublius arba kiek-vienas maždaug po 2.500 rub-lių. Tokių indėlininkų nei „progresyviausieji progresyvie-ji“, manau, nepavadinis kapita-listais arba buržuais. Juk „pro-

gresyvieji“ Kanadoje turi ne tuos rublius, bet tūkstantimis, dešimtimis ir net šimtais tūk-sančių dolerių. Palyginkime vienų su kitais indėlius ir pa-klauskime, kas gi didesnis ka-pitalistas ir buržuas — Kana-dos „progresyvis“ ar Lietu-vos indėlininkas?

Ir štai, sovietinis okupantas 1941 m. sausio 1 dieną nusavi-no visus Lietuvos žmonių indė-lius. Ar gi tai neapipilėsimas Lietuvos darbo žmonių? Bet šita „teisybės“ ranka vo-kiečių... nelietė. Susitaręs su Hitleriu, Stalinas buvo išakęs vokiečių imonių nekludyti. Ir visą pusę metų buvo nepalies-tos 29 vokiečių imonės. Jas ru-sai nusavino tikiai sausio 8 die-ną, kada ir dėl to Stalinas su-sitarė su Hitleriu. Hitleris iš Stalino už nusavintas vokiečių prekybos imones gavo kompen-saciją. O žmonės stebėjosi, kad pav. Kaune, Laisvės alė-joje, ties soboru veikė Trin-kovskio ir Arrio krautuvės... Lietuviams nusavinimai ir „so-cializmas“, o vokiečiams — „buržuaziniai“ laikai...

Pagaliau sausio 8 d. buvo nu-savinti Kauno kunigų seminari-

jos rūmai. Tuo būdu buvo už-dėto svajojo Suomija. Bet ją daryta ir kunigų seminarija. Savaime aišku, kad uždarius se-minariją, buvo sudarytos sąly-gos, kad katalikų bažnyčia Lie-tuvoje turi išnykti.

Taip komunistai nepersekio-ja tikybos...

Du draugai Hitleris ir Stali-nas draugavosi ir meilavosi. Hitleriui laimėjus stambesnius mūšius, Stalinas tuojau siuntė telegramas, sveikino Hitlerį su pergale ir linkėjo dar didesnių pergalų. Karas ėjo vis karš-tyti ir smarkyn. Du diktatoriai trynė rankas ir džiaugėsi...

Bet kiekvienas galvojo savo mintis. Vienas kitam ruošėsi smiegti į nugarą peiliu, kai tik tai ateis patogus metas.

Hitleris Stalinui atidavė Bes-arabiją, bet pats... tykojo į Rumuniją, kurios dalį sudaro Besarabija. Grobė Hitleris, grobė ir Stalinas, kiek tik tai pa-jėgdami.

Nudegusi nagus, Rusija vis

deito svajojo Suomija. Bet ją svajojo ir Hitleris. Iš anksto, ruošdamasis pulti savo drauga Staliną, Hitleris jau pažadėjo Suomijai pagalbą, jeigu ją pul-tų Rusija.

Sausio 7 d. Hitlerio užsienių reikalų ministris von Ribben-trop informavo savo atstovą Maskvoje von Schulenburgą, kad stiprios vokiečių jėgos žy-giuoja per Vengriją (kuri bu-vo faktinai jau pagrobta) į Ru-muniją. Schulenburgas turėjo paaiškinti Molotovui, kad tos jėgos nukreiptos... prieš ang-lus Grakijoje...

Tuo pačiu laiku Stalinas in-tenstyviai tarėsi su Hitleriu ir dėl Lietuvos, kurios niekaip vi-dai negalėjo pasidalyti. Paga-liau Stalinas pasiūlė Hitleriui išpirkimą: už vadinamąjį Su-valkų trikampį Stalinas pasiū-lė Hitleriui 7 milijonus ir 500 tūkstančių aukso dolerių... Ir susitarė, bet apie tai sekand-me „NL“ numeryje. D. b.

JUOKDARIAI...

„Progresyvieji“ skęsta prieštaraivimuose.

„Progresyvieji“ visiškai su-sipainiojo. Tai jie garbino na-cius ir jų vadą Hitlerį, tai jie ir dabar ji dar vis kolioja. Tai jie reikalauja taikos, tai jie džiaugiasi karu... Kur bepa-siuksis — visur prieštaraivi-mai pačių sau.

Štai, Mizara „Laisvėje“ ra-šo: „Už taiką kovoti yra gar-bingiausias darbas“. Ir tame pačiame straipsny džiaugiasi, kad „Kinijos Liaudies Respub-likos užsienių reikalų minist-ras Čou-En-Lai atmeta Jungti-nių Tautų komisijos siūlymą sulaukyti mūšius Korejoje...“ Štai faktai, štai ir išvados. Už taiką kovoti yra garbingiau-sis darbas, o kai Pekinas atme-ta taiką, tai... taip pat garbin-giausia. Mizara to nesmerkia. Atvirkščiai — karą jis užgria. Kodėl? — Na gi todėl, kad kai karą veda komunistai, jau yra garbinga ir gera...

Apie socialistines šalis.

Pruseika „Vilny“ užsimena apie socialistines šalis. Bet ne nurodo, kur tokios yra. Gali-ma būtų manyti, kad tai yra pav. Švedija, Norvegija, Aus-tralija, na, gal dabartinė Ang-lija, kurias valdo socialistai. Bet, aišku, kad Pruseika tų valstybių socialistinėmis nelaiko. Jos tikrovėje ir nėra grynai socialistinės.

Pruseika, žinoma, turi gal-voje Sovietų Rusiją, Sovietų Kiniją ir kitas Maskvos paverg-tas valstybes. Bet kame ten Pruseika mato socializmą?

Viską ten turi savo rankose valstybinė biurokratija, esanti rankose vienos totalistinės par-tijos, įvedusios darbo žmonių vergiją. Iš kur gi ten socializ-mas? Gai Pruseika paaiškintų?

Nauji rasistai.

Hitleris buvo pašelbęs ra-sizmą: pagal tai vieni vokiečiai tiktai geri, gero kraujo ir gerų gyslių... Juodosios ir geltono-sios rasės žmonės ypatingai esą negerai... Bet gi Hitleris suklupo su savo teorija pir-miausia susidėjęs su japonais, kurie yra geltonosios rasės žmonės.

Dabar tas pat darosi su ko-munistais. Pagal „progresy-viausius“, Maskva yra pirmoji ir vienintelė. Rusų kalba yra geriausia visame pasaulyje, — „komunistinė“ kalba... O kiti ir neįsivaizduoti, kad joja, jeigu patys yra jojami.

Mandrapypkis.

SPAUDOS APŽVALGA

DĖL VALDYBOS MALONĖS.

„NL“ jau perėta kartą pa-sakė, kad Sp. b-vės „NL“ ma-lonė yra tokia, kad ji prašo sa-vo skaitytojus pirkti šėrus. Jei gu „TŽ“ taip supranta tą ma-lonę, tai galima su tuo sutikti. „NL“ prašyme yra elementas malonės.

Bet kad šerininkams tektų prašyti bendrovės valdybos ma-lonės, t. y., kad ji parduotų šė-rių, tai jau yra atvirkščias rei-škinys. Tokio fakto nebuvo, ir koi „TŽ“ nenurdoys tokio fak-to, jos tvirtinimus tenka laikyti tik tiktai neteisybės skleidimu.

Kas kita yra su „TŽ“, kurie savo metu buvo paskelbę šeri-ninkų kontrolę. Nėra tuo tarpu faktų, kad ką nors „TŽ“ bendrovė būtų išskrinigavusi, bet de jure tai ji gali padaryti.

Tokiu būdu, tai, ką „TŽ“ pri-meta „NL“, tinka patiems „TŽ“. Vadinasi: „kuo pats kvep, tuo ir kitus tep“...

Kiti „TŽ“ išvedžiojimai — jiems įprasti: kaip nors faktus

apversti aukštyn kojomis, ir įrodyti, kad balta — tai juoda.

Juk formaliai akinė bendro-vė yra akcine bendrove, bet iš esmės jos toli gražu ne vieno-kios. Paprastai akcijas žmonės perka, kad iš jų gautų dividen-tus. „N. Lietuvai“ gi tautie-čiai pirko šėrus ne pelnui gau-ti, bet lietuvišką darbą, lietuviš-ką spaudą parenti ir niekas pelno iš to nelaukė. Jis ateity-jė galimas ir siekiamas. Bet šerininkų intencija vis dėlto to kia nebuvo. Tai gi, formalumai farmalumais, o esmė esme. To-dėl ir Sp. b-vės „NL“ bendro-vo meniskumas vis dėlto nenugin-cijamas.

Kam gi „Tėv. Žiburiai“ tuš-čiai burną aušintų, jeigu netu-rėtų savo tikslų? Kadangi jie nėra draugingi nei „NL“, nei Sp. b-vei „NL“, tai kaip kitaip tokį terliojimą vadinti, kaip ne kuolų kaišiojimu į „NL“ ra-tus?

TIES ŽMONIJOS PROBLEMOMIS

PAGAL DR. JOHN HAYNES HOLMES, NEW YORK — J. PRONSKUS. S

11.

5. Tolanesnis klausimas — kas daryti, kai laisvė laimėta ir užtikrinta? Visų pirma, negalima elgtis, kaip garsiam Stephen Leacock raiteliui: sėsti žirgan ir joti į visas puses. No ri t išmintingai ir naudingai naudotis laisve, reikia turėti kryptį ir kontrolę. Automobilis yra laisvas, bet jis turi laikytis kelio. Lėktuvas yra laisvas, bet skrisdamas jis laikosi spindulio. Spindulys šiuo atveju yra ne kokia dogma, ne išorinė forma, bet žmogaus vidinė sąžinė. Giliausiais sielos interesais tai sąžinė galima išreikšti terminu „vidinė šviesa“ — „toji mistiškoji tiesos intuicija (nuojauta), vadovavusi visą amžių mistikams. Eitinėse dilmose (dorovinėse pasirinkose) toji sąžinė pasireiškia „tyliu, vos girdimu balsu“, šni bždančiu, kur tiesa, kur melas. O visuose praktiškuose reikaluose yra protas, kuris rodo kelią. Protas duoda mums filosofiją, protas padaro galimus mokslo stebuklus, protas apsaugo tikėjimą nuo prietarų ir sentimentalumo, protas sukuria tuos valstybių vyrus išminčius, kurie saugo pasaulį nuo susinaikinimo. Protas turi lydėti visus mūsų tiesos jėškojimus ir galutinėje analizėje patvirtinti visus sielos nuojautimus. „Eik čia, — dabar galvo kime kartu“, pasakė pranašas Izajas, tas bene pirmasis istorijos liberalas.

Ortodoksui tai nereikalinga. Jis nepasitiki protu. Priešingai, protą jis laiko pavojingu, nes gali paskalauti tai, ką ortodoksas laiko autoritetu. Ortočokas yra pasiekęs linijos, kur jis visiškai nebeprotauja. Jei jo credo, ar „partijos linija“, kaip šandien sakoma, yra priešingi stebėjimų įrodymams arba patirčiai, juo blogiau įrodymams ir patirčiai. Autoritetas pasakė, ir basta! Pamename Galilėjo pasakymą, kai jis, bežiūrėdamas pro teleskopą, pastebėjo Jupiterio mėnulius. Bažnyčios autoritetai nuginčijo tokių mėnulių buvimą, nes tokiems mėnuliams nebuvo vietos to meto danguje. „Bet eikite čia ir pažiūrėkite patys“, kvietė Galilėjus. Tačiau jie nė žiūrėti nenorėjo!

„Tiesa autoritetui, ne autoritetas tiesai“ — yra liberalizmo šūkis.

6. Šėštasis liberalizmo aspektas (atžvilgis) atveda mus į moralės (dorovės) sritį. Giliai, giliai pasaulio struktūroje (santvarkoje) glūdi tiesos ir netiesos sąvokos. Tos sąvokos, kaip ir fiziniai (daiktiniai) gautos įstatymai, yra imperatyvos (įsakymai), ir jų reikia klausyti, nes kitaip grėsia pavojus pačiai egzistencijai (gyvenimui). Laikytis tiesos yra išganinga jau vien savisaugos

sumetimais. Tad visais krizės atvejais laikykis moralinio kodekso (dvasinio įstatymo)!

Kitoks yra ortodoksas ir radikalo nusistatymas. Kai vienas krypta per toli į dešinę, kitas per toli į kairę, tai galop pasirodo, kad jie abu susitinka vėl drauge, abudu vartodami bendrąją praktiką. Daryk tai, kas praktiškiausia tą momentą! Siek tikslo bet kuriais metodais. Jūsų tikslas yra geras ir tas tikslas pateisina bet kokias priemones! Pastebėjote, kai atsirado fašistai ir naciai, kaip šurpiai panašūs buvo jų metodai ir jų įsteigtosios institucijos? Koncentracijos stovyklos, valymai, slaptoji policija, vidurnaktiniai suėmimai, betkokios minties ir žodžio laisvės užtroškinimas, — kaip gi, juk visa tai parėjo iš komunistų Rusijos! Lygiagrečiai tikriausia. Prisimenant, ką naciai padarė su žydais, tuojau prisimena, ką komunistai padarė su „kulokais“. Kad ir tikslų jie siekė skirtingų, bet priemonės

buvo tos pačios, ir rezultate — tiranija, teroras, visų pavergimas be skirtumo.

Liberalizmas laikosi tarp tų dviejų polių — dešinės ir kairės ir atmeta jų abiejų maksimą, kad „tikslas pateisina priemones“. Iš visų nemoralinių, dėl kurių žmonija yra kalčiausia, pikčiausioji yra tikslingumas arba išskaičiavimas. Gyvenimo pastatas savo pamatus turi moraliniame įstatyme. Atsisakyti principo dėl išskaičiavimo yra tas pat, kaip kad pagriauti pamatus ir tikėti, kad namas ir toliau stovės. Norint turėti namą, reikia stiprinti pamatus, ir vienintelis būdas tam — daryti teisingai, ne neteisina. Mūsų laikams yra išlikęs senas romėnų teisės šūkis „Fiat justitia, ruat coelum“ — tebūnie tiesa, nors dangus sugriūtų.

Dar viena žymi liberalizmo definicija (apartitis) yra humaniskumas (žmoniškumas). Liberalas yra gyvai interesuotas visais žmogaus likiminiais klau-

simais, jo tobulėjimu. Liberalai Anglijoje vadovavo kovai dėl vergų prekybos panaikinimo. Liberalai kovojo prieš garsų grūdų įstatymą, tuo būdu laimėdami duoną neturtin-giesiems. Žymusis liberalas William Ewart Gladstone pasmerkė Neapolio tiraniją, išskelė žiaurybės Bulgarijoje ir siekė Airijos emansipacijos (išsivadavimo). Mūsų amžiuje liberalai iškovojo baudžiavų panaikinimą, sugrąžino moterims teises, įvedė visuotinį švietimą, pradėjo ir padėjo darbo ir darbininkų būklės gerinimą ir visą laiką kovoja prieš vargą ir neteisę. Liberalizmo istorija mūsų amžiaus socialinio progreso (visuomeninės pažangos) istorija. Liberalas yra pirmučiausias žmogus draugas ir visuomenės tarnas. „Siela nerimsta, sako šv. Augustinas, kol ji susiras poilsą Tavyje, o Dieve“. Taip ir liberalas nerimsta, kol jis ras atsilį žmonijoje, išvaduojoje iš visų blogybių ir laisvoje, kad paga-

liau galėtų atlikti savo paskirtį šioje žemėje.

Lengva išaiškinti liberalo su sidomėjimą reformomis, socialiniu progresu ir žmonijos laime ir taika. Suprantama. Jis tiki žmogumi! Liberalas yra išitinkęs žmogaus vertingumu, šventumu ir jo teisėmis. „Aš gerbiu ir turiu gerbti žmogaus prigimtį“, pasakė žymiausias Amerikos liberalizmo apas-talas William Ellery Channing. „Niekas nesudrums mano tikėjimo jo dvasiškais pajėgumais ir polinkiais“. Turėdamas toki tikėjimą širdyje, aišku, jis kenčia dėl žmogaus giminės degradacijos (pažeminimo) ir sprespaudos. Jis negali nebūti jautrus, matydamas daromą neteisę ir pasipiktinęs dėl jos sklidimo. Jo idėja yra atkurti toki pasaulį, kuris būtų gyventi žmonijai — Dievo karalystę, vertą gyventi žmonėms, jo vaikams.

Liberalo širdis yra su liaudimi, kad ir kažkaip žemai ta liaudis būtų nustumta sociali-

nėje skalėje, ypač kai ji yra spaudžiama, kadangi jis tiki žmogaus dievišką prigimtį ir jo veiksmų laisvę. Garsus Abrahamo Lincoln'o pasakymas, kad „Dievas turėjo ypatingai mylėti paprastus žmones, kadangi jį Jis tiek daug leido“, galioja ir šiandien.

Dabar pažiūrėkime charakteringiausius liberalizmo savybes — paprastumą, atvirą protą, toleranciją, išmintį, principus, humaniskumą, ir tuomet pradės aiškėti, ar mes neperandame liberalizmo dvasios. Deja, mes ją prarandame! XIX amžiuje liberalizmas progresavo visais frontais. Jis laimėjo kraištą po krašto įimant Ispaniją, Italiją ir Balkanus. Net caro Rusijoje jis klestėjo. Tik atsiminkime Tolstojų, kunigaikštį Krapotkiną ir Madamę Breškovską. Šiandien liberalizmas atslūgsta, lyg jūros antplūdis. Tarp fašizmo iš vienos ir komunizmo iš kitos pusės jis lėtai, bet tikrai yra mirtinai spaudžiamas. Tik Skandinavijoje, Šveicarijoje ir dar kur išsilaikė nepaliestos jo salės...

Amerikoje ir Anglijoje žmonės tebėra laisvi ir liberalizmo dvasia nesusvaržyta. Tačiau ir čia vis labiau ir labiau pradeda išiveržti svetimos idėjos. Rasisinės prejudicijos, antisemitizmas, religinė kova, politinė neapykanta, totalitarinė ideologija — visa tai skverbiasi ir čia pro visus plyšius. Ir čia svetimų dievų garbintojai pradeda pulti laisvę kaip gyvenimo kelią ir vertinti žmogų kaip valstybės instrumentą arba daiktą. Visur autoritetas keliamas ir laisvė puolama. Kur pasisuksi, — visur praktikuojamas smurtas ir garbinama jėga. Jei taip truks, liberalizmas pasaulyje turės užgesti, nes „jėga visuomet gadina, o abso-luti jėga abso-lučiai sugadina“, yra pasakęs lordas Acton.

Korupcija (Larka) yra labai toli pažengusi. Ji prasidėjo su I-ju pasauliniu karu 1914 m. Tas karas nėra visai pasibaigęs iki pat mūsų dienų. Ir visą laiką jis ryja geriausius žmogaus prigimties savybes. Jis tikrai žmones verčia laukiniais — tiek nugalėtojus, tiek nugalėtuosius. Šiandien žmonės daro tokių dalykų, kurie buvo neįsivaizduojami peritoje gentkartėje. Tai yra liberalizmo sutėmų rezultatas, o liberalizmo sutėmų siekia kaip tik tie, kurie veda prie karo, nes karas ir liberalizmas yra negalimi greta vienas kito. Todėl vienintelis būdas žmogaus vertei atgauti, humanitarizmo gadynei, tam aukščiausiam liberalizmo siekiui, galimas tik panaikinus karą ir karo psichozę. Deja, apie tati galima kalbėti tik šiaip geležinės uždangos. Anapus tos uždangos — tokios mintys yra nusikaltimas!...

vyresnybei. Ir Tautkų mums iš mokyklos pašalino. Vieton jo buvo pasodintas to auro įskundėjo giminaitis. Tas mus, vaikų tėvus, sujaudino ir baisiai užgavo, nes tai drauge buvo ir neteisingas ir negarbingas veiksmas. Reikalas teko taisyti net drastiškai būdu — teko sukelti streiką. Mokykla sustreikavo ir pareiškė vyresnybei, kad streikas daromas dėl didelės neteisybės. Vyresnybė pripažino savo klaidą ir mokytojų Tautkų grąžino į mokyklą. Tautkus labai palaikė lietuviškumą. Kas mokėsi pas jį mokykloje, tas lietuviškai ir šiandien kalba; tas laikosi prie savo tautos. O kas vedė svetimtautę, tą jau reikia nurašyti į tautos nuostolius, — sako pp. Žemaičiai.

Ir ilgai dar kalbėjoms apie tuos opiuosius reikalus, kurie stoja bendram visų Kanados lietuvių darbui skersai kelio. Tai tikrai opūs reikalai. Ir kažin, ar greit jie bus išnarplioti ir šviesa ir tiesa parodyta visu atvirumu.

Pp. Žemaičiai, norisi kons-tatuoti, yra atviri, nuosirdūs, teisingi ir religingi žmonės. Bus daugiau.

„Nepr. Lietuvos“ platintojai

Adamonis Henrkias, 1736 Notre Dame St. West, Montreal, Quo.

Andruskevičius Kostas, 5155 Bourbonniere, Apt. 6, Montreal, Quo.

Bilevičienė O., 2547 Montgomery St., Montreal, Quo.

Gudas Leonas, 2412 Spring-land, Ville Emar, Montreal, Quo.

Gudžiūnas Kazimieras, 8692 Tiffin St., Tetraultville, Montreal, Quo.

Yaspelkis Stasys, 2055 Montgomery St., Montreal, Quo.

Kvietkauskas Povilas, 1730 Grand Trunk, Montreal, Quo.

Parojus Juozas, 2319 Nelleda St., Montreal, Quo.

Šaltenis Julius, Verdun Prot. Hosp., Verdun, Montreal, Quo.

Dunčikas Jonas, 487 Bay-view Ave, Toronto 17, Ont.

Grigaitis Kęstutis, 750 Dun-das St. West., Toronto, Ont.

Indrelienė Ona, 202 St. Cla-rens Ave., Toronto, Ont.

Januševičius Petras, 168 Concord Ave., Toronto, Ont.

Juškaitis J. Jonas, 907 Dun-das St. West., Toronto, Ont.

Masionis Jonas, 583 Dover-court Rd., Toronto, Ont.

Morkūnas Vladas, 115 Wright Ave., Toronto, Ont.

Pilkas Juozas, 27 — 5 St., New-Toronto, Ont.

Prancūnas Sigitas, 92 Crawford St., Toronto, Ont.

Pundzevičius Andrutis, 104 Wright Ave., Toronto, Ont.

Sarūnas Vladas, 37 Indian Trail, Toronto, Ont.

Skirgaila Vladas, 204 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.

Sriubiškis Bonifacas, 27 McKenzie Cres., Toronto, Ont.

Gumbelevičius Eduardas, 51 Robinson St., Hamilton, Ont.

Prielauskas Klemensas, Fischer's Hotel, 51 York St., Hamilton, Ont.

Kojelaitis Aleksas, 141½ King St., London, Ont.

Rutkauskas Jonas, General Delivery, Val d'Or, Quo.

Jablonskis Jonas, P. O. Box 422, Malartic, Quo.

Meškauskas Mikalojus, 277 Beatty St., Sudbury, Ont.

Skaitys J. Gediminas, 21½ — 6 St., Welland, Ont.

Smilgis Emilis, 614 E. — 5 Ave., Vancouver, B. C.

Jonuška Petras, 1027 Ho-ward Ave., Windsor, Ont.

Skaržinskis Jurgis, 178 Le-tcher St., S. S. Marie, Ont.

Frenzelis Augustinas, 190 Falen Ave., Oakville, Ont.

Mikelėnas Jonas, c. o. V. Andruionis, RR. R. 2, Ottervil-le, Ont.

Noreika Stasys, Agricultural Dept., Subst. Taber, Alta.

Gurklys Feliksas, R. R. 4, Tillsonburg, Ont.

Treigis Vincas, R. R. 1, Sim-coe, Ont.

Aušrotas Bronius, 179 Cly-mer St., Brooklyn 11, N. Y., U. S. A.

Balnius Juozas, 8181 Cham-berlain Ave., Detroit 9, Mich., USA.

Raciborskas Albinas, 4843 W. — 14 St., Cicero 50, Ill., U. S. A.

I šiuos mūsų mielus „NL“ platintojus galima kreiptis tiesiogiai ir jiems įmokėti pinigų už „Nepriklausomą Lietu-“ ir jiems gi galima įmokėti pinigų ir Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva“ šė-rams - akcijoms, kurios dabar

Pavergtoje Lietuvoje

— Nepriklausomoje Ljetu-voje veikė keičio radio stotys ir buvo bagiam statyti nau-ja, galiną stotis. Šiuo metu Sovietai teledizį aveiktį tik vieną Vjniaus radio stotį, bet ir šį trukdoma kiti rusų kalba kalbančių stotijų, nes Vilniaus radio stotis labai su-sijpninta. Taj padaryta sąmo-ningai, kad lietuvius atrati-nus nuo lietuvius kalba duoda-mos programos klausymo.

— Utenos mieste jau seniai turėjo dirbti 3 agitaciniai punk-tai, tačiau iki paskutinių die-nų nė vienas jų nedirbo. Užpa-lių valstijoje iš 5 agitacinių punktų veikia tik vienas, Dau-gailių valstijoje iš 4 agitacinių punktų 3 uždaryti, — rašo „Tiesa“. Tik Vyžuonų vals-tijoje buriokas Levčenko sukū-res 5 agitacinio darbo punk-tus, nors ir čia raudonoji kam-pelai iškurti nekurentuose kam-baruose, nesą suolų ir kitų bal-dų.

Negeriau esą ir Marijampolė je. Nors čia agitpunkto vedė-ju patvirtinta drg. Baltušnikie-nė, darbas esąs visiškai apleis-tas.

— Repatrijavęs muzikas A. Makačinas, pasirodo, Panevė-žy, bet ne vyskupo katedroje, kaip anksčiau buvo skelbta so-vietinės spaudos, bet mokyto-jų seminarijoje jaunus mokyto-jus mokina sovietinių dainų dainuoti. Dauguma tų dainų

nebuvo nei aukštų namų. Šali-gatviai buvo lentiniai. Street-kariai buvo maži, ant 4-rių ra-tų, vasariniai ir žieminiai. Žie-minius apšildydavo anglinėmis kioskais. Dabar jau visai ki-taip yra, kaip matote.

Jūs gi, tur būt, dalyvavo-te ir dalyvaujate draugijiniame gyvenime?

— 1905 m. sutvėrėme šv. Kazimiero draugiją, bet ji greit iširo. Tačiau per trumpą lai-ką atvyko į Montrealį daugiau lietuvių ir tais pat metais mes draugiją perorganizavome jau tvirtais pagrindais. Ji išsilaikė ligi 1934 metų, kada susiliejo su DLK Vytauto klubo pašal-pine. Mes neperėjome. Iš jos kilo ir šv. Kazimiero parapijos kūrimo idėja. 1907 metais bu-vo suorganizuota šv. Kazimie-ro vardu parapija. Pradžioje parapija neturėjo kunigo. Vė-liau kun. Vyšniauskas — dide-lis patriotas — 1915 m. pasta-tė bažnyčią ir 1917 metais, ku-riantis nepriklausomai Lietu-vai, išvyko į Lietuvą. O paskui visai buvo.

Jūs, pp. Žemaičiai, turite vaikų, — kaip gi jums sekėsi mokslintis juos?

rusiškios. Per mokyklas tokiu būdu okupantai greičiau nori surusinti lietuvius.

— Skapiškio valsčiaus kolchozininkai nenori naikinti Lie-tuvos miškų ir esą labai atsi-likę jų kirtime. Eilės kolcho-zų darbininkai šią žiemą visiškai nebuvo išvykę miškų dar-bams. Dar blogiau esą vykdo-mi išvežimo darbai (neturi ark-lių).

— Ljetuvos popjeriaus fab-rikas Petrašiūnuose nesenai pradėjo gaminti geriausios rū-šies krejdingų popierių iliustra-cijoms. Beveik visas jo kie-kis bus išvežtas į Rusiją, ki-tas naudojamas vjetos komu-nistų propagandinjams leid-njams.

— Vilniaus miesto dažymo aparatų profsąjunginio komite-to pirmininku paskirtas rusas Kirilovas.

MASKVA SULAUŽE 60 SUTARČIŲ

JAV reprezentacinių rūmų užsienio politikos komisija su-rinko duomenis, kiek Sovietų Sąjunga yra netesėjusi sutar-čioms. Pranešime sakoma, jog per paskutinius 11 metų tik-tais atvejais tesėjusi sutarti-nius įsipareigojimus, kada tos sutartys tarnavusios sovietų tikslams.

John Kee, komisijos pirmi-ninkas pareiškė, jog dėl to JA V bendradarbiavimas su Krem-lium yra gana sunkus. Toliau pranešime nurodoma, jog nuo Antrojo Pasaulinio Karo pra-džios iki šiol Sovietų Sąjunga sulaužė 60 tarptautinių sutar-čių, kurias pati buvo pasirašiu-si.

— Aš vaikams namie leis-davau kalbėti tiktai lietuviškai, — sako p. Žemaitienė. — O mokyti leisdavome į lietuvišką mokyklą, kuri buvo čia pat — Ville Emarde. Montrealy tada buvo keturios lietuviškos mo-kyklos.

Girdėjęs visokių apie tas mo-kyklas nuomonių, aš paklau-siau pp. Žemaičius:

— Tiksliau pasakykite, ko-kios tos mokyklos buvo? Ar jose buvo viskas dėstoma lie-tuviškai, ar tiktai lietuvių kal-ba buvo kaip atskiras dalykas mokoma, o kiti dalyki mokomi angliškai, prancūziškai?

— Mokyklos tos buvo gry-nai lietuviškos. Anglų ir pran-cūzų kalbos buvo mokomos kaip atskiri dalykai. Visi kiti mokslai buvo dėstomi lietuviš-kai, — atsako pp. Žemaičiai.

Ta pačia proga pp. Žemai-čiai papasakoja gana keistai įdomių dalykų, apie kuriuos man teko girdėti iš kitų as-menų.

— Mūsų mokykloje buvo la-bai geras mokytojas — p. Tautkus. Jis mylėjo mokinius ir jį mylėjo vaikai. Tai buvo atside-vėlis vaikams ir mokyklai žmo-gus. Bet „tūlas“ visiems gerai žinomas tautietis jį apskundė

Kaip Kanadoje kūrėsi lietuviai

PUSĖ AMŽIAUS KANADOJE

14.

Ponai M. ir J. Žemaičiai tik-rai daug šviesos metė į pirmų-jų lietuvių įsikūrimą Kanado-je.

Iš gautų duomenų jau dabar galima teigti, kad pirmieji ke-liai į Kanadą lietuvius atvedė pro Angliją. Lietuviai pirmą vyko į Angliją, o iš Anglijos kėlėsi per Atlantą į Kanadą. Tai viena.

Antra. Anga, pro kurią jie čia atvyko, buvo, kaip ir dabar plačiosios šv. Lauryno upės žio-rys ir pati upė, ligi pat Montre-alio atvedanti okeaninius lai-vus. Pirmieji lietuviai kūrėsi ne kur kitur, bet Montrealy.

Tikslumo dėliai pakartotinai teiraujosi, kodėl p. Žemaičiai traukėsi iš tėvynės?

— Traukiausi nuo Rusijos carinės kariuomenės. Ir nenorėjau patekti į karo sukurius, kurių debesys jau rodėsi ir virš Lietuvos, — atsako p. Žemai-tis.

— Kaip gi išvykote?

— Per sieną peržengėme ties Sakalupių dvaru, kuris yra netoli nuo Kybartų. Už 6 rub-lius mus paleido per sieną, ir Rytprūsias. Nelegaliai. Tai buvo trečia diena po mūsų ves-tuvių, ir mes labai gerai tą pri-simename. O Anglijoje brolis gyveno jau trečius metus. Pas jį ir vykome. Tiesiai į Londo-ną. Bet Anglijoje gyvenome Lith mieste. Teko dirbti siu-vykoje. Per tą laiką išmokau prosyti (lyginti). Kai vyko-me į Kanadą, turėjome susitau-pę 70 svarų sterlingų.

— Kodėl išvykote iš Angli-jos?

— Sunkios darbo sąlygos ir maži uždarbiai vretė tai daryti ir, be to, ir tie patys darbai sus-tojo. Lietuviai gaudavo tiktai patį prastąjį darbą, nes anglai geresnių ateiviams neduodavo (taip ir dabar yra). O Kana-don jau buvo atvykęs brolis

Vincas, kuris mums parašė apie gyvenimą Kanadoje.

— Kaip gi sekėsi Kanadoje tais laikais?

— Ne kaip. Čia tada buvo taipgi slėkai (nedarbas). Vie-nuolika savaitių buvau be dar-bo. Vėliau geležinėje gavau darbo, bet jis buvo labai sun-kus ir už dieną gaudavau 1,25 centus. Dar vėliau buvo viso-kių laikų — geresnių ir pras-tesnių. Suprantama, kad per arti 50 metų daug kas pasikei-tė.

— Ar seniai gyvenate šioje vietoje?

— Nuo 1914 metų. Per mū-sų gyvenimo čia laikus daug kas čia pasikeitė. Čia, kur da-bar išvestos gatvės ir statosi vis nauji namai ir naujos mies-to dalys, tada buvo laukas ir miškas. Mes laikydavome kar-vę, kurią čia pat ganydavome; turėdavome ančių, vištų. Tai pardudavome pieno, kiauši-nių... ir versdavomės. Leng-viau būdavo pergyventi ir sunkmečiau.

— Tur būt dabar ir Montre-alio mieste daug kas labai pa-keito?

— Ooo, kaip pakito! Kai at-vykome į Kanadą, Montrealy

1950 metų lietuvių grožinės literatūros knygy apžvalga

RAŠO HENRIKAS NAGYS

Šių metų pabaigoje literatūros vardas buvo gausiai linkinomas įvairiose šiaurės Atlanto leidžiamuose mūsų laikraščiuose. Jų puslapius užvaldė gana triukšmingi literatūriniai ginčai, didėle dalimi tačiau, visus tikrai mylinčius ir suprantančius kūrybinį žodį žmones labai nuliūdino.

Nuliūdino ne todėl, kad tais klausimais buvo rašoma (literatūrinis diskusijų reikėtų pagedauti kuo daugiau, nes jos yra kultūrinės gyvasties įrodymas), bet dėl to, kad gyvas ir rūpestingas mūsų literatūrinio gyvenimo stebėtojų žodis įžulni mendo suduose pradėjusios keroti piktžolės, buvo pasitiktas pačių paliestųjų ir jų ginklanešių rašytomis sieksinėmis papliupomis, išpintomis asmeniskais užgauliojimais, ne turinčiais nieko bendra nei su literatūra, nei su elementariausiu raštingo žmogaus kultūringumu.

Tikroji literatūrinė kritika yra negailestinga: ji neklausia nei kiek nemigo naktų, nei kiek sveikatos, nei kiek pinigų ar popieriaus sunaudota rašant šį ar aną kūrinių. Ji klausia tik tai ir tik tai vieno: kokia yra atspausdintojo kūrinio meninė vertė? Ir ne kiek nepageris kūrinio vėrės verkšlenimai apie tai, kad buvo kurta kiaurojo pastogė, nedavaičius, kad dainuoja tauriausioms temoms, kad sėkmingai sudėstytos raidės ir garsai nešvokščia ir t. t. Literatūrinė kritika visa tai palieka nuošalėje ir į kiekvieną vieno pagrindinio dalyko — kurio ji į kiekvieną šimtmečiais visoje pasaulinėje literatūroje — tikros ir galingos meninės tikrovės, kurią mums išsako žmogus — kūrėjas. Literatūrinė kritika į kiekvieną šimtmečiais visoje pasaulinėje literatūroje — tikros ir galingos meninės tikrovės, kurią mums išsako žmogus — kūrėjas.

Mes tikime, kad lietuvių rašytojai jau yra sukūrę tokių amžinų kūrinių ir kad jų dar daug sukurs. Tačiau, kaip tik tai dėl to mes turime aiškiai sau pasakyti tiesą ir akis: štai yra tikroji kūryba, štai menkavės grafomanija. Jeigu mes atlaidžiai šypsodamiesi pateisintoms pradėjusios menu prieiti smulkūs vertelgas, vieną dieną būsim priversti raudonuoti iš gėdos, kai mūsų kultūrinis gyvenimas bus galutinai nuugrimzdes ir suvaikėjusių sunelių ir įžulni mažaraščių teliuskuojamą menkystės bala.

1950 metų mūsų literatūrinis derlius menkas kiekvyle, labai menkas. Tai gal jo kokybė yra ypatinga? Štai ir šį klausimą ir turime pasiryžti atsakyti visai objektyviai ir atvira širdimi. Deja, šio derliaus kokybė — be keletos išimčių — nėra reikšminga. Tiesa, tarp šiais metais pasirodžiusių knygų yra viena, kuri verta ypatingo dėmesio: Vincas Krėvė „Dangaus ir Žemės Sūnūs“. Tuo nenorime pasakyti, kad visos likusios knygos nėra vertos paminėjimo ir nuodugnaus peržiūrėjimo, tačiau mums prisime na tos valandos nepriklausomą Lietuvą, kai mes su nuostaba skaitėme naujai pasirodžiusias knygas ir radome mūsų motinos kalba parašytus kūrinius, vertus didžiosios pasaulio meninės vėšumos. Tada mes dažnai krintomės, kad mūsų kalba nėra prieinama kitoms kultūringoms tautoms. Dar tremtyje, Vokietijoje, subliksėjo viena kita, tolimesnė akiraty nušviečianti, ugnis. 1950-ieji metai, pasikūtiniai mūsų galutinio išsisklaidymo metai, yra niūresni ir mažiau džiaugsmo teatneša. Ir bergždžia būtų gnosti save, teisinantis sąlygų nepalaikymu, sunkia dirbančiojo buitimi, neįsėjama ateitimi (nors visa tai ir tiesa), — prieš mus štai sudėta negausi knygų krūvelė, ir ji vienintelė mums liudija ir ateičioje liudys apie lietuviško kūrybinio žo-

džio merdėjimą ir sausrą šiais metais.

Vincas Krėvė (Mickevičius) — vienas pačių didžiausių mūsų rašytojų, išleido šiais metais savo ilgai rašytą kūrinių „Dangaus ir Žemės Sūnūs“. V. Krėvės kūrybinis kelias yra per daug gilus ir gigantiškas, kad šio straipsnio kelios apibraižos pajėgtų jį tinkamai nusakyti. O norint kalbėti apie jo paskutinę knygą, toks žvilgsnis atgal yra būtinas, nes ji yra organiškai įaugusi visam impozantiškam šio genialaus rašytojo kūrybiniam pasauliui. Todėl pasitenkimsim trumpu aptarimu, palikdami Krėvės knygos išsamų literatūrinį vertinimą specialistams kritikoms ir studentams, kurias, be abejonės, mūsų literatūros žmonės turės parašyti. Sakome, turės parašyti, nes naujoji Krėvės knyga yra didžiulis literatūrinis kūrinys, kuriame gili ir įvairiapalvė asmenybė į kiekvieną literatūrinio santykio su Absoliutu. Krėvė patiekia ramiais ir didingais vaizdais prieš du tūkstančius metų žydų žemėje vykusių Meilės ir žemiškosios neapykantos kovą, kovą tarp tauraus žemiškojo Dievybės ilgesio ir aklo, pirkliško godumo. Viena pačių pagrindinių ir ryškiausių užkentuotų minčių šioje knygoje yra toji, kad Mesijaus laukimas ir artėjimas ir mūsų žemiškąjį gyvenimą ne taip labai vertintinas kaip istorinis faktas, bet kaip įrodymas žmonių širdyse amžinai gyvenančio transcendencijos ilgesio. Krėvė mums nori pasakyti, kad kiekvienas žmogus, nepalaužtas ir nepavergtas šios žemės praeinančiųjų vertybių, visuomet jautė ir jaučia, jog ši tikrovė nėra galutinė.

Netikslu būtų įsikišti šiam kūrinio istorinių faktų iškrai-pymo arba nedašakymo. Literatūrinis kūrinys, nepretenduo-jas į grynai istorinį žanrą, tegali būti vertinamas tik literatūrinio mastu. Šioje Krėvės knygoje išsiskiria visų įsikiš-tųjų savybių su didžiaisiais galutiniais atsakymais, ir tas savybių išsiskirimas turtin-ga literatūrine forma, literatūrinio personažo lupomis. Todėl jame ir tegali būti įsikišti literatūrinės tiesos.

„Dangaus ir Žemės Sūnūs“ suteikia Krėvės literatūriniam portretui išbaigtumo ir gelmės. Savo nepaprasta idėine apimtimi, formos ir turinio sinteze, ši Krėvės knyga yra neabejotinai pati svarbiausia visoje mūsų tremties literatūroje.

Tai ir visa verta paminėjimo proza, išleista šiais metais. Tiesa, Anglijoje dar pasirodė R. Spalio feljetonų knygtė „Trylikla nelaimių“. Nors šios knygos autorius gabumų ir turi, tačiau, be keletos pasisekusių šios rūšies kūrinių (Kolchozas), ji nieko gaivinančio mūsų humoristikos srytin neįneša. Poezijos išleista daug apšaus. Šis straipsnis berašant, mes pasiekė žinia, kad šiomis dienomis pasirodė ilgai lauktas Henrikas Radauskas eilėraščių rinkinys. Kadangi šios knygos dar neturime, apie ją teks plačiau pasisakyti vėliau.

Tarp išleistųjų poezijos rinkinių, ketvertas jų yra parašyti debutuojančių autorių: Kozulio, Rukšos, Suduvio ir Kas-tučio - Gliados. Prieš pradėdami kalbėti apie šiuos autorių knygas, norėtume paminėti, gerai žinomo ir talentingo poeto Leonardo Žitkevičiaus gabiai parašytą satyras (Runcė Dandierinas, „Šiškai ir Vil-kai“), kurios skaudžiai išplaka sovietinio rojus vadukus ir išti kimai, pagal didžiųjų vilkų žiopčiojimą lojantių mažuosius pasekėjus — šunelius, bim-bas ir andrulus — šiaurės at-lanto. Minimų eilių visiškai įrašyti grynosios literatūros tarpan negalima, nes jų ir po-būdis ir paskirtis yra skirtingi grynajai poezijai, — tačiau šios nepaprastai talentingai ir graakščiai suelituotos degančios vilyčios yra vertos visų mūsų satyrikų draugystės.

Balys Rukša

UŽMARŠTIES SMOKLĖ

KIEK kartų jis atjodavo niūrus prie mano lango Ir gelsvai šaldančių žvilgsnių paliesdavo mane, — Išdėdau beprasmiškai su juo, nors širdį dengė Pilna neišsakytų grožio ir prasmės daina.

Daina (o ją radau vienoj pavasario legendoj) Apie viliojančią klajoklių smuklę užmaršties, Kur daug pavargusių ramumą nuostabų suranda Ir daug jėgos, tikėjimo ir dar daugiau vilties.

Ir pasilieka ten, kol kartą juos gimtoji žemė, Atkaičiūsi daug tūkstančių laimingų valandų, Pasišaukia, kad jos glėby atrastų miegą ramų Be melo, pykčio, sielvarto ir be skriaudų...

Tada išsina žmonės vėjais šnerančiom palaukėn Ir laimingiausi gula po nulinkusiais beržais, O saulės spinduliai pro jų lapus žemyn atplaukė Žmonių veiduos mažais žiburėliais ima žaist...

Kodėl gi aš, tarytum audroje pavargęs varnas, Blaškias, o smuklės užmaršties, taip laukiančios mane, Neatpažįstu dar pro įvairiais vardaais tavernas, Vis šaukiančias ne liūdesį, tik pinigus atnešt...

Bet kartą, kai atjos ruduo — geltonas riteris prie lango, Mane laimėjęs bus drąsaus klajoklio ilgesys: Aš būsiu ten, kur ramumu žmogaus kelionė skamba, Aš smuklę užmaršties, nebe rudens ginklanešys —

Mokslo ir technikos naujienos

METEORITAI BOMBAR DUOJA ŽEMĘ

Mokslininkai yra apskaičiavę, kad kas minutę ant Žemės nukrinta apie 16 tūkstančių meteoritų, arba paprastai kalboje vadinamųjų „krantinčiųjų žvaigždžių“, kurių kiekvienas esamę matę naktį, kai jos krisdamos dangui nutiesia šviesų bruožą.

Per parą tokiu būdu į Žemę kėsinaisi apie 24 milijonai „krantinčiųjų žvaigždžių“. Vienos jų žemės nepasiekia, nes patekusios į Žemės atmosferą ir sutikusios oro pasipriešinimą, nuo trinties įsideda ir sudega. Dugumas jų tokiu būdu baigia savo egzistenciją Žemės atmosferoje. Kitos nukrinta žymiai sumažėjusios, apdegusios. Ir tikėtai didžiosios nukrinta žemėn ir čia išmūša dideles duobes. Taip Quebeco provincijos šiaurėje nukritęs meteoras išmūšė tokią didelę duobę, kad vėliau joje pasidarė ežeras. Atrazonoje, JAV, 10 milijonų tonų meteoritas išmūšė 600 pėdų gylumo duobę. Sibire taip pat nukritęs labai didelis meteoritas, kurį dabar komunistai imi aiškinti kaip iš kurio nors dangaus šviesulio nukritusią „skraidančiąją lėktuvą“.

Jeigu taip yra, kad kas minutę Žemę bombarduoja net po 16 tūkstančių meteoritų, tai ar tas nekenkia Žemei?

Kenkia, nors mes to ir nepastebime. Žemė dėl to svyruoja savo orbitoje. Žemė dėl to lėtina savo sukimosi greitį. O susidūrusi su labai stambiu meteoritu, kuris prilygtų šviesuliui, gali ir baigti savo amžių — subyrėti. Tokiu atveju jau būtų „svieto galas“...

Kotrynos Grigaitytės eilėraščių rinkinys „Paslaptis“ mūsų labai nenužlugino. Tiesa, eilėraščiai parašyti sklandžiai, gerai lietuvių kalba, skambiai suelioti, bet jų ir tematika, ir poetiniai vaizdai yra daug kartų girdėti pačios autorės ir kitų mūsų poezių knygose. Nenorėtume sutikti su prof. Maceinos nuomone (žiūr. „Aidai“ nr. 7, 1950 m., Moteriškumas lyrikėje, 329 psl.), kad moteriškumas galėtų būti skaitomas literatūrinio kriterijumi. Kad ir labai subtilūs moteriškos sielos virpėjimai būtų užrašyti eilėmis, pirmasis klausimas lieka visuomet tas pats: kiek stipriai yra išsakyti šitie jausmai menine forma. Tuo tarpu Grigaitytės poezijoje pasigenda ir originalios poetinės išraiškos ir tematinės platumos. Apie P. Orintaitės išleistą knygą būtų galima pasakyti dar mažiau gero. Perskaite šias abi knygas, mes tik dar labiau įsitikiname, kad mirus Salomėjai Neriai, mes nebeturime nė vienos tikrai didelio talento moters poetės.

Debutuojančiųjų tarpe ypatingo dėmesio verti Balys Rukša ir Pranas Kozulis. Jų abiejų knygų, išleistas Kanadoje, neabejotinai dominuoja šių metų poezijos derliuje. J. Kasty-

DIRBS VANDENILINĖ BOMBA

Ryšių su padidėjusia karo grėsme, Amerika didina atominės bombos gamybos priemones, taip jau stato ir vandeniliniai bombai dirbti įrengimus. Vandenilinės bombos gamybai įrengimai numatyti pietų Karolinėje ir kaštuos apie 260 milijonų dolerių. Numatoma, kad ir atominės bombos tyrimams padidinti teksią paskirti dar apie milijardą dolerių.

ŽMONĖS BUS GUDRESNI

Biologai yra nustatę, kad žmogaus smegenis sudaro apie 10 milijardų ląstelių, kurios atlieka įvairias funkcijas. Dabar ties žmogus visų savo smegenų ląstelių nepadidėja; nemoka panaudoti. Todėl, nors beveik visų žmonių smegenys beveik vienodi, bet žmonių sugebėjimai labai skirtingi.

Žmonėms smegenis išvystyti padeda mokslininkas mokyklose, amatuose ir tt. Juo kultūringesni žmonės, juo geriau išvystyti jų smegenys. Ateities žmonės dar daugiau išvystys savo smegenis ir bus gudresni, negu mūsų laikų žmonės.

LIGŲ NUOSTOLIAI 'DOLERIAIS

JAV kovos su artritu ir reumatizmu įstaiga apskaičiavo, kad dėl šių ligų Amerikos žmonės praranda kasmet apie 520 milijonų dol., negalintiems dėl jų susirgimų dirbti kasmet išmokama apie 130 mil. dol. ir besigydydami ligonys išleidžia apie 100 mil. dol. — viso apie 750 mil. dolerių.

čio - Gliados knyga „Ave America“, be keletos kiek geriau parašytų eilėraščių, yra tolia beveidė ir per daug bandymų stadijoje, kad apie ją plačiau sunku kalbėti. Galimas dalykas, jog autorius šia savo knyga ir neįsako jokio pripažinimo, kad tai tik sunkių išpu džių prislėgtas žmogaus nuosir dus skundas savo broliams emi grantams. Kito autoriaus, Suduvio „Elegijos“ yra ištisas se kimas visos eilės mūsų jauniosios kartos poetų. Talento, at rodo, rašantysis turi, tačiau, pirmasis jo uždavinys turėtų būti atsipalaidavimas nuo jo poeziją visai užduosinusių įta ky.

Šviežiųjų vėjų dvelkteli abiejų jaunų, Kanadoje gyvenančių m ū su poetų, Prano Kozulio ir Ba lio Rukšos poezija. Abu auto riai yra talentingi ir rimtai įie š ko savo poetiniam pasauliui kū rybinės išraiškos. Prano Kozu lio „Dulkės Ežere“ — pasiro džiūsi keletą mėnesių anksčiau už Balio Rukšos „Žemės Ran kose“ — mus pasitiko liūdna, nuosirdumo kupina šypsen a, kurioje atlaidžiai virpa žmogi škos menkystės ir suklupimai. Prano Kozulio poezija pilkais ir paprastais žodžiais kreipiasi į skaitantįjį. Jo poezijos vaiz dų nuosirdus, išgyventi, jo

Alfred B. Nobel ir jo premijų laureatai

RAŠO DR. G. I. ŽIDONYTĖ.

3. Bertrand (Arthur William) Russell, šių metų literatūros Nobelio premijos laimėtojas, įdomus ne tik savo kūryba, bet ir pačiu gyvenimu, todėl ties jo biografija apsisostime kiek ilgiau. Jis gimė 1872. gegužės 18 d. Trelecke, Anglijoje, britų aristokratų šeimoje. 1861 metais buvo padovanota grafištes jo seneliui, lordui John Rus sell, liberalinėmis idėjomis pasižymėjusiam britų valstybės vyrui. Bertrand Russell pavel dėjo šį titulą 1931 metais, mir us jo vyrausiam broliui. Di dysis filosofas savo kilme ne siroklamuoja, pasirašinėja ir inėgsta vadinamas tik pavarde.

B. Russell motina mirė jam tesant vos 3 metų amžiaus. Jį išauklėjo jo senelė. Aukštuo sius mokslus jis ėjo Trejybės kolegijoje, Cambridge. Pirmuo ju išlaikė baigiamuosius egz aminus iš matematikos ir filoso fijos.

Vos baigęs mokslą, Russell skiriamas į Britų ambasadą Pa ryžiuje. Čia jis susipažįsta ir veda Aylz Pearsall Smith. Su ja išvyksta Berlyną ir ten stu dijuoja sociologiją. Po metų grįžta Anglijon, apsigyvena German Social Democracy kaime ir parašo pirmą veikalą (1896). Sekančiais metais pa sirodo jo Essay on the Foun dations of Geometry. Matema tikų kongrese Paryžiuje Rus sell susipažįsta su italų mate matiku Peano, su užsidegimu studijuoja jo darbus, ir parašo didelį veikalą The Principles of Mathematics (1903). 1908 me tais, Royal Society of London fo: the Advancement of Scien ce Russell'į išsirenka savo na riu. Čia jis susidraugauja su žinomu matematiku ir filosofu A. N. Whitehead, kartu su juo nagrūnėja ir vysto toliau Peano ir Frere matematinę logiką ir parašo veikalą Principia Mathe matica (1910 — 1913), kurs laikomas viena įžymiausių šios planetos žmogaus kada nors parašytų knygų. Nuo šio mo mento mokslo pasaulis susido mi Russell asmenybe. Jis kvie čiamas lektoriauti Trejybės Kolegijoje (Cambridge), kuri be to, išrenka jį savo nariu. 1914 metais jis dėsto garsiaj ame Harvard'o universitete. 1915 metais Kolumbijos uni versitetas (New-York'e) itei kia Russell'ui Nicholas Mur ray Butler medalį „už įžymiau sį filosofinį ir pedagoginį vei kėlą, parašytą praėjusių pen kių metų begyje“.

Prasidėjus pasauliniam ka rui, Russell — giliai įsitikinęs pacifistas — žodžiu ir raštu griežtai pasisako prieš, jo nuo mone, beprasmes žudynes, siū lo įvairius projektus taikai gr a žinti. Už pacifistinę veiklą bri tų valdžia jį nubaudžia 100 sva rų pinigine bauda. Nors ir aukštos kilmės, B. Russell tur tų neturėjo, visą savo uždarbį

praleisdamas studijinėms kelio nėms. Nesumokėjęs baudos, buvo parduota iš varžytynių jo biblioteka. Nėgana to, 1916 metais Trejybės Kolegija, dėl tų pačių pacifistinių įsitikini mų, atleidžia jį iš profesoriaus pareigų. Tuo pat metu jį vėl pakviečia dėstyti Harvard'o universitetą, bet britų karo vadovybė sukludė jam šiuo kvietimu pasinaudoti, nubaus dama jį 6 mėnesiais kalėjimo už jo pacifistinius straipsnius spaudoje. Kalėjime jis parašo Introduction to Mathematical Philosophy (išleista 1919).

Išėjęs iš kalėjimo, Russell gyvena iš viešų paskaitų Lon done, daug rašo, keliauja trum pą laiką po Rusiją tikslu susi pažinti su sovietiška santvar ka, 1920—21 metais dėsto filo sofiją Pekino universitete (Kinijoje). Pamestas žmonos, 1921 metais grįžta Anglijon, veda Dorą Winifred Black, ir 6 metus pragyvena netoli Lon dono, rašydamas knygas, laiky damas viešas paskaitas, akty viai dalyvaudamas periodinė j spaudoje.

1927 metais, drauge su sa vo antrąja žmona, įdomaus vei kalo The Right to Be Happy (1927) autore, Russell steigia Hampshire vaikų mokyklą, ku ri veliau plačiai pagarsėjo. Pel no, savaime aišku, mokykla ne davė, ir Russell turėjo labai daug rašyti ir važinėti su pas kaitomis, kad padengtų moky klos deficitą. Mokykla buvo originali vaikams teikiama lais vė. Russell tvirtino, kad nėra įmanoma priversti vaiką pajus ti kam nors simpatiją ar prisiri šimą. Savo mokinių simpati ją jis stengėsi įgyti tėvišku ge rumu, bereikalo jų nevaržyda mas. Be to Russell nelaike dra bužio moralės pagrindu. Tai aišku iš įvykių su vietos klebo nu, kuriam atvykus vizituoti mokyklą rytinės gimnastikos metu ir pabeldus į duris, jas ati darė visiškai nusirengusi 9 me tų mergaitė.

— O, Dieve! — sušuko kle bonas.

— Nėra Dievo! atšovė mer gaitė, užtrekdama duris.

1931 metais Russell tampa lordu ir veikiausiai reikišiais Lordų Rūmuose reikalaujamas ra dikalių socialinių reformų. Tuo pačiu metu randa laiko paskai totoms ir knygų rašymui. 1934 metais Karališkoji Draugija jį apdovanoja Sylvester medaliu už nuopelnus matematikai. Paskendusiam darbe, Russ sell'ui nesiseka šeimyniniam gyvenime. Išsiskiria jis su ant rąją žmona ir, 1935 metais, bū damas 62 metų amžiaus, veda savo jauną sekretorę Patriciją Helen Spence. Su antrąja žmo na turėtieji jau užaugę vaikai — sūnus ir duktė — pareiškia norą pasilikti pas tėvą. Šeima greit padaugėja dar vienu sū nu — trečiojos žmonos. Sei tų išlaikymas pasidaro rimta

kreipinys visuomet intymus, laiko beveik nepasikeitė, tai broliškas. Kozulio poezijoje sušvyti kartkartėmis sąmo jingas, gyvenimo kartelio iš šauktas, posakis, žodis, pos mas, kurie tarsi ir iš pačios po ezijos mėgintų pasišaipyti. Pa vojus kaip tik tai tykoja Kozu lio, jo paties šyptelejimuose. Jeigu poetas pasirinks pigų, diletantiską, žmones linksmi nantį kelią, jeigu jisai ne įstengs atskirti tikros literat ūrinės šypsenos nuo vienadie nio, kontrastu paremto, satyri ko pasišaipymo, — jo poetinis kelias gali nusidėvėti ir praras ti šiuo metu jam taip charakte ringą žmogišką šilumą ir inty mumą. Kozulio knygoje to pa vojaus ženklų jau esama, o jo paskutinio meto spaudoje pasi rodžiusiose eilėraščiuose tai sai pavojus kaskart labiau iš ryškėja. Tikroji poezija nėra suinteruota nei aktualijos per davimu, nei visuotinu klausan čiųjų arba skaitančiųjų sudo nimu. Tikrosios poezijos ke lius yra toli nuo gatvės triukš mo ir laikraštinės populiariza cijos.

Balys Rukša, išleidęs savo pirmąją poezijos knygą, mums pažįstamas (kaip ir Pranas Kozulis) dar iš nepriklausomybės meto spaudos. Jei Prano Kozulio poetinis veidas nuo ano

KULTŪRINĖ KRONIKA

LITERATŪROS VAKARAS
ČIKAGOJE

Čikagos lietuvių rašytojų klubas Naujųjų Metų dieną su ruošė literatūros vakarą, kurio metu savo kūrinius skaitė: Augustas Vaičiūnienė, S. Pipiraitė, G. Tulauskaitė - Babrauskienė, H. Radauskas, A. Rukkas, A. Tyruolis, A. Baronas, A. Katiliškis, V. Ramonas, J. Švaistas ir A. Valentinas.

Ir Philadelphiaje buvo literatūros vakaras. Kaip matome, literatūros vakarai Amerikoje labai pamėgstami.

„STRELĖ DANUJE“

Henrikas Radauskas tokiu vardu išleido rinkinį savo eilėraščių. Knyga galima gauti tokiu adresu: 2244 W. 23rd Place, Chicago, Ill., USA. Kaina 2 dol.

NAUJA DAINININKĖ

Čikagoje gimusi ir augusi Adelė Druktenytė, pradėjo mokytis dainuoti šv. Kazimiero Akademijoje, po to dėvėjus mokesi p. Atkins kube ir ketverius metus Julijai muzikos mokykloje New York. Dabar Druktenytė Italijoje, Casalmaggiore mieste, dainavo „Don Pasquale“ operoje Marinos rolę, kaip kolaratūrinis sopranas.

PASTATĖ ŠEŠIS
VEIKALUS

Gruodžio 9 ir 10 dienomis D LK Vytauto klube St. Barauskas pastatė šeštąją premjerą — St. Zemačio 4 veiksmų veiklą „Žmogžudžio duklė“. Nenuilstamas scenos mėgėjas p. St. Barauskas tą premjerą davė Vytauto klubui. Vaidino šie asmenys: K. Striaupys, R. Jukonytė, A. Klikauskaitė - Bitinienė, V. Jakonis, J. Piečaitis, J. Žitkus, J. Klikauskaitė. Dekoracijas piešė p. Sabalienė; kostiumus siuvo p. Barauskas. Spektaklius suorganizuoti padėjo DLK Vytauto klubo meno reikalų vedas K. Ambrazas. Spektakliai gražiai pavyko ir turėjo gražų būrį žiūrovų.

GERAI PASISEKĘ
DEBIUTAS

Jauna Amerikos lietuvių dainininkė Florencija Korsakaitė gruodžio 16 d. New Yorko Times Hall turėjo didelį koncertą, kuriame ji pirmą kartą plačiau pasirodė. Spauda jos balsą ir koncertą gražiai įvertino ir spėjo sėkmingai ateiti. — Anglijos Skotijoje, Moseida mokykloje pradėtos lietuvių kalbos pamokos, kurios vyksta trečiadieniais, 6 val. vakaro.

problema. Laimė, Russell'o matematinės ir filosofinės teorijos randa didelio pasisekimo Naujajame Pasauli. Keli universitetai jam pasiūlo katedras. 1938 metais jis dėsto Čikagos universitete, 1939—40 metais Kalifornijos universitete. Bus daugiau.

talentą ir nuosirdžiai įsiekomą, nors ir nieko naujo mūsų naują poetinį pasisąskymą. Ta čia jo knygoje yra ženklu, kurio nurodo ir visą eilę taisytių ir iš pagrindų keistinių dalykų. Pirmiausia, Rukša turi būtinai atsiskirti kai kurių mūsų poetų jam žalingos įtakos. Taip pat poetas turi išvengti ateityje eilės banalių, mūsų miesčio-niškoje poezijoje jau nudainuotų motyvų. Tikras kūrėjas negali pasitenkinti išvirsinė vienokios ar kitokios žmogiškosios laikysenos poza. Jis turi nuosirdžiai ir giliai išvelgti žmogaus sieloni ir ją apreikšti visiškai savitu poetiniu žodžiu. Kūriniojo kelias yra ilgas ir sunkus, ir niekas negali jo labiau užgauti, kaip pigiai triukšminga diletantų reklama. Balys Rukša yra pasukęs tikrai kelin ir mes tikime, kad jį išsuras to kelio posūkius, vedančius ir tikrąsias gelmes ir platumas.

Pabaigoje norėtusi dar paminėti šiuos metus gale pasirodžiusius Čikagos lietuvių literatūros Draugijos Metraštį „Literatūra“. Nemaža straipsnių ir kūrybos suteikta jo puslapiuose. Jame paskelbti mūsų vieno pačių gambiausių jaunosios kartos poetų Vytauto Mačionio (mirusio 1945 m. Lietuvoje) du sonetai, pluoštas simpatin-

PIRMAS KANADOS
LIETUVIŲ FILMAS

Winnipeg, Man. Daug kam ne tik Kanadoje bus staugmė, išgirdus šią žinutę. Kaip tai, niekas nieko, staiga Winnipege Holywudas! Maždaug taip ir yra. Tik „per skaumus“ garbė čia tikrai galima patikėti. Būtent, jaunas lietuvis imigrantas (DP), Romanas Michalaukas, kurio tėvas, buv. Lietuvos kariuomenės pulkininkas, ir motina, bolševikų iškremti į Sibirą baisiosiomis 1945 m. birželio dienomis. Tėvas ten miręs 1943 m., o motina, kurios paveikslą sūnus yra prigavęs iš tremties, atrodo, staciai nebepažįstama, tikras karštinės skeletas, ir ar ji tebe gyva nuo 1946 m. sūnus jokios žinios nebėra gavęs.

Atvykęs į Winnipegą prieš porą metų ir bedirbdamas įvairiose imonėse, būdamas didėlio ir filmų mėgėjas Romanas pradėjo filmuoti įvairias scenas iš lietuvių gyvenimo Winnipege ir Manitobos prerijose, iš kurių vėliau sumanė pagaminti sukamą filmą, parodyti lietuvių pobūviuose. Bedirbant vis daugiau pradėjo susidaryti vaizdų ir dar daugiau sumanymų, kuriuos per daugiau kaip metus laiko bekuriant, šiandien susidarė didelis, ilgas, sparvotas filmas, pavaizduojas ne tik lietuvių gyvenimą čia Kanado prerijose, bet ir jų gimtinėje Lietuvoje. Filmas užims laiko visą valandą ir tinka ne tik rodyti mažesnėse parengimų salėse, bet ir tikruose filmų teatruose.

Nors autorius, labai kuklus jaunuolis, nedrįso reklamotis iš anksto, jį labiau nedrįso skolintis ar fondų prašyti, pats jį sudedamas visą savo kuklų uždarbį, vis tik apie jo filmą jau gavo patirti Manitobos autoritetai, kuriems parodomoji filmo demonstracija ruošiamą šio sausio 7 d. 3 val. popiet. Atrodo, kad atatinamas įstai-gos žada jo filmo išgity rodymams jaunimo klubuose ir mokyklose. Bet apie tai tiksliau bus, kai galutinai paaiškės.

Winnipeg lietuviams bus pirmą kartą rodomas ateinančio sausio 7 d., sekmadienį, 7 val. vakaro lietuvių klube, 240 Manitoba Ave.

Po Winnipege autorius, beabejo, planuoja nuvykti ir į tolimesnes lietuvių gyvenamas vietas pirmojo Kanados lietuvių filmo parodyti.

Nngirdės

NAUJA LYRIKOS KNYGA.

Čikagoje prieš Kalėdas išleista Petronėlės Orintaitės lyrikos knyga „Šulins sodyboj“. Ilustravo dail. Mikas Šileikis, senosios kartos imigrantas lietuvis. Kaina \$ 1.50. Platintojai ir atsikiri knygos mėgėjai gali šią knygą gauti adresu: 1733 So. Desplains St., Chicago 16 Ill. K. Januta.

poezijon neatnešančių, Sonės Pipiraitės eilių, keletas mūsų jau minėto Kastyčio - Gliados ir taip pat Kazio Jakubėno eilėraščių ir Aloyzo Barono premijuota novelė „Srovė“. Pa-staroji nors ir turi nelygumų psichologine ir stilistine prasme, parašyta gerai. J. Jazminio prozinis dalykėlis, atrodo, pakluvo metraštini neapsižiūrėjęs, nes jo meninė vertė yra ne apsakomai menka.

Baigiant šiuos metus literatūrinio derliaus apžvalgą, neturime teisės praeiti tylosis pro šiais metais išleistą „Lietuvių Kalbos Vadovą“, kurio reikšmė yra toliau pat didėlė, kaip kadaise Mažvydo pirmosios lietuviškos knygos ir Rygiškių Jono gramatikos. Prof. Pr. Skardžius su kolektyvu (Stasys Barzdukas, J. M. Laurinaitis) šiuo leidiniu yra atlikę tokį darbą, kurio tikrąją reikšmę mūsų kultūrinėje ir lietuvių literatūros istorijoje galėsime nusakyti po kelių dešimt metų. Galima sutikti, kad Vadove yra ir ginčytinų dalykų, tačiau pats faktas, kad mūsų rašomoji kalba pirmą kartą išgijo autoritetnigą apvienodintoja, yra įvykis, kurio svario ir ypatingos reikšmės nei vienas nuginčyti negali.

KLAUSIMAI

IR ATSAKYMAI

VEDA JONAS J. JUŠKAITIS

14. Mūsų kaimynas gavo iš JAV konsulato leidimą ir buvo išvažiavęs aplankyti savo gimines New Yorko valstijoje. Mano ir mano žmonos prašymas buvo atmetas, nepranešus priežasčių. Kodėl viešems tremtiniams išduodama turistų viza, o kitiems ne? Mes savo artimų giminių nesame matę 20 metų ir norėtume juos aplankyti per Velykų šventes. Ką jūs patartumėte daryti?

(Atsakymas į p. J. B. klausimą, Halifax, Nova Scotia).

nados gyventojus skirsto į dvi pagrindines grupes: 1. Kanados piliečius — gimusių Kanadoje ar įsigijusių pilietybę natūralizacijos būdu ir 2. nepiliečius. Pirmajai kategorijai sunkumų įvažiuoti į Jungtines Valstijas nedaroma ir dokumentų gavimo procedūra problemų nekelia.

JAV Užsienio tarnyba Kanadoje priima iš buvusių DP prašymus turistų vizai gauti. Tam tikslui reikia užpildyti blankus Form No 1-A ir Form No 20-A ir jas pasirašytas įteikti artimiausiam Amerikos konsula-

NEMUNAS

Po pirmojo numerio, kuris nebuvo labai turiningas savo išvaizda, jau pasirodė du „Nemuno“ numeriai: 2 ir 3—4. Šie abu numeriai jau daug turtingiau atrodo.

Daug juose vertingos medžiagos — iš įvairių sričių — meno, politikos, kultūros ir tt. Ypač įdomus ir svarbus V. Krėvės ilgokas straipsnis apie vyriausybės sudarymą okupacijos laikais. Labai yra svarbu, kad prof. V. Krėvė dabar labai gerai gali nušviesti pirmąsias sovietinės okupacijos dienas Lietuvoje. Jis buvo tiesioginis dalyvis to perversmo, kurį buvo vykdymas sovietinės prievartos. Jis dėl Lietuvos laisvės buvo nuvykęs į Maskvą ir kalbėjosi su Molotovu. Ne tarėsi, nes Rusijos valdžia Lietuvai viską diktavo. Labai svarbu, kad prof. V. Krėvė juo plačiausiai aprašytų tuos laikus. Jo žodžiai nušviečia tikrąją okupacijos padėtį.

Be šio, „Nemunas“ turi visą eilę žymių pavardžių raštų: H. Sudermann, A. Gustaitis, V. Mingėla, J. Cicėnas, V. Zemkalnis, H. Radauskas, P. Kiaulėnas, dr. A. Garmus, L. Dovydėnas, A. Landsbergis, dr. J. Balys, Br. Raila, J. F. Dauge-la, G. I. Židonytė, išvertusi Mišaišius „Salome“. Beto, daugybė visokių žinių.

„Nemunas“ yra labai reikalingas žurnalas. Medžiaginė jo išvaizda dabar yra jau visai patenkama. Tačiau jam reikia dar pasirūpinti duoti savaimin-gesni ir ryškesnį veidą. Toks žurnalas turi turėti savo stilių, formą, savaimingą ir originalią.

Be to, yra nemažas būrys intelektualų, kurie žurnalui gali duoti labai vertingos medžiagos. Reikėtų geriau susimokulizuoti. To Naujais 1951 metais „Nemunui“ ir reikia linkėti.

— Čikagos lietuviai inžinieriai ir architektai, susibūrę į sąjungą, susirinkimuose skaito savo profesijos temomis paskaitas.

ISNUOMOJAMAS

5 kambarių butas su apšildymu. Nuoma \$ 40,— į mėnesį. Parduodami baldai. Notre Dam St. W. prie Guy St. Tel. YO 2675.

BALTICKA

Lietuviai batsiuvis. Pataisymai ir užsakymai. 5355 Verdun Ave., VERDUN Tel. HE 4547.

LIETUVIŠKA

BALDU KRAUTUVE

IR DIRBTUVE.

PARDUODAME GATAVUS PRIMAME UZSAKYMUS
IR PATAISYMASATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS PATARIMAI VELTUI

3. Yra ar yra buvęs užsiregistravęs kaip imigrantas į Jungtines Valstijas arba nebuvo įsiregistravęs kaip imigrantas; 4. Turi artimesnius ir tvirtesnius giminytės arba kitokius ryšius Jungtinėse Valstijose negu už jų ribų.

5. Yra gimęs valstybėje, kurios kvota yra perpildyta ir jei gu dėl stokos stiprių ryšių už JAV sienų norėtų likti Jungtinėse Valstijose, apeidamas kvotos suvaržymus;

6. Materialinė padėtis yra tokia, kad nuvykęs į JAV vizito metu turėtų užsidirbti sau pragyvenimą;

7. Priklauso ar priklausė komunistų, nacionalsocialistų, fašistų ar kitokiai partijai, grupėi ar jos padalinii, kurie skelbia legalios valdžios nuvertimą smurtu ir jėga.

Kadangi Jūs, p. B., savo maloniam laiške smulkesni informaciją nesuteikiate, aš negalėčiau šiuo metu pasakyti, kuria vieta ar kelias grupes Jūs ir Jūsų žmona buvote įskaityti. Ti sušvelninti jau netolimoje Galima prileisti, kad Jūsų, ne-

suprantančių gerai anglų kalbos ir nežinojusių klausimų tikslo, atsakymai konsulato valdininko ar tarnautojo buvo klaidingai interpretuoti Jūsų nenaudai. Praktika yra parodžiusi, kad aukštesnės instancijos JAV sostinėje apeliacijos atveju savo konsulų sprendimus labai retai pakreipia. Prieš apeliuojant į Secretary of State Washington būtu patartina pirma tiksliai išsiaiškinti Jūsų prašymo atmetimo priežastis vietos konsulate. Šiuo metu aš nematau kliūčių, kodėl, nuodugnai išsiaiškinus nesusipratimus, Jums negalėtų būti išduota svečio viza aplankyti savo gimines 10 dienų bėgy Jungtinėse Amerikos Valstijose. Iš kitos pusės, ir tais keliais einant ir neatsiekus tikslo, dar nėra reikalo rezignuoti. Nieko nėra pastovaus šiame pasaulyje. Keičiami yra ir įstatymai bei potvarkiai laikus nuo laiko. Statomi reikalavimai norintiems gauti turistų vizą gali būti sušvelninti jau netolimoje ateityje. (Copyright).

Reikalingas

SEKRETORIUS,

mokas lietuvių, anglų, prancūzų, vokiečių ir slavų kalbas, mašinraštį ir stenografiją. Pageidautina, kad žinotų Kanados teisės principus.

JONAS J. JUŠKAITIS.

Teisinės - Kalbinės Pagalbos Įstaiga. 1907 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario PLaza 4880.

KAILINIAI PALTAI

IR PUSPALČIAI:

Karakulniai	\$ 400.00 — 500.00
" (kojyčių)	\$ 140.00—175.00
Beaver	\$ 850.00

Garantuojamas geras ir greitas darbas. VXiotoje galima pasirinkti ir šių rūšių: Mink, Steinmarder ir kt. Galima ir išsimokėjimui.

A. KOTKAS.

1481 Bishop St. Apt. 3. Montreal. Tel.: BE 4075

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDŽIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus. NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus. NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsišaukimus ir savo tautiečius. NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsišaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRAŠYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 7.00, pusei metų \$ 3.50; Chicagoje \$ 9.00, pusei metų \$ 4.50; užsienyje \$ 10.00, pusei m. \$ 5.50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

PASIDARYKIM ATEITĮ BE RŪPESČIŲ — APSIDRAUSKIM ŠIANDIEN

Aib. NORKELIŪNO AGENTŪROJE

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

Vienintelė lietuviška apdraudos agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų, usirgimų ir kt., patarnauja susidūrus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų vertimais statybai paskoloms ir tt. Skambinkite telefonu arba užsirašykite:

Kasdien:
5505 13th Ave. Rosemeunt,
Montreal, Que.
Tel. AM. 0342

Kasdien rytais iki 9 val.
Pirm., antr., ir ketvirtad.
Vakaraš nuo 6 iki 10 val.

RENE BOURDAGES Reg'd

MAMERTAS MAČUKAS

DIPLOMUOTAS VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ
SIUVĖJAS

Aukščiausios kokybės vyriškų ir moteriškų rūbų siuvykla.

Telef. FRontenac 9141.

Res. CL 4746.

Kampas Mount Royal ir Brebeuf,

Įėjimas: 4504 Brebeuf Street.

MOKINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.

ŠEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS
MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius reregistracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.

Rašykite:

Laslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294. Westmount, Quebec

HAMILTON

ORGANIZACIJŲ ATSTOVŲ POSĖDIS.

Bendrus Hamiltono lietuvių reikalus aptarti, KLB Hamiltono apylinkės valdyba sausio mėn. 7 d. 7 val. vakaro, salėje po bažnyčia šaukia visų Hamiltono veikiančių organizacijų atstovų posėdį.

ANGLŲ KALBOS KURSAI

Didžiausias Kanados plieno fabrikas Hamiltone „The Steel Co. of Canada“, kuriame dirba per 150 lietuvių, artimiausiu metu visiems naujai atvykusiems į Kanadą rengia anglų kalbos kursus.

Visi Hamiltono lietuviai kviečiami į tuos kursus įsirašyti pas savo formatus ir juos sąžiningai lankyti, kadangi plečiantis gamybai ir mokant anglų kalbą, yra daug galimybių

LIETUVISKOS VESTUVĖS

Vancouveris, B. C. Kalėdų dieną šia išsibarsčiusia, nelabai darniai susyvenančia lietuvių kolonija prie Ramiojo Vandenyno krantų nužiūgino grynai lietuviškos vedybos — p. Vytauto Bariso su p. Emilija Leimontaite.

Rytas buvo šiltas, nors migla protarpiais dengė aplinką. Taip graži, kaip Lietuvoje per Vėlykas. O ir kuklė lietuvių pamaldoms sandoma šv. Povilo bažnyčia buvo išpuošta, ir tos dienos lietuviškos pamaldos bei pačios jungtinių apeigos atliktos taip iškilmingai, kiek tai mūsų kun. Traškevičiui buvo iš viso įmanoma.

Ten lietuviškos dainos, tokios gausios vestuvinių priėmimų įvyko samdytoje salėje. Širdį kutenančios gimosios ša-

gauti geresnį ir pelningesį darbą.

KURIAMOS ŠEIMOS.

Pasibaigus advento laikotarpiui, daugelis Hamiltono lietuvių, ruošiasi kurti lietuviškas šeimas. Beveik kiekvieną sekmdienį skelbiami nauji užsakai. Tenka džiaugtis, kad hamiltoniečiai supranta šeimos reikšmę mūsų tautos ateities gyvenime ir nesibaido kurti šių židinių.

SPORTININKŲ ŠOKIAI

Seniai hamiltoniečių laukiami sportininkų šokiai įvyks sausio mėn. 6 d. (šeštadienį) žinomajam rumunų salėje (20 Murray St.) su minkštais ir kietais gėrimais. Pradžią 7 v. v. Kbr.

Edmonton (Alta). Kalėdų dieną, sausio mėn. 6 d., Rumunų pirmą dieną susitokė anglų salėje (2585 Seminole prie R. Kat. bažnyčioje P. Balutis su Petruite Masaityte ir Kosas Žulpys su Birute Šmitaite. Gaunus vestuvių pobūviai buvo p. p. Kairių ir Zaleckų namuose.

Stasys ir Janina Šepečiai prieš pat Kalėdas susilaukė dukrelės Irenos — Jūratės.

Tokia pat laimė kiek anksčiau yra apilankiusi pp. Gustaičius su Laimute ir pp. Martinus su taip pat su dukrele Janina.

Vytas Augėnas Kalėdoms laimėjo „turkų“... Edmontono miesto stalo teniso turnyre išmušdamas net Alberto meistrą Martell ir užimdamas I vietą. 1950 metų Alberto pirmenybėse p. Augėnas yra išikovojęs čempionatą dvejetė.

BANKIETAS IR ŠOKIAI

Windsor, Ont. KLB Windsor Apylinkės Komitetas šeštą

Lietuviška krautuvė

„Richard's Meat Market“

SAV. POVILAS PETRONIS.

Lietuviškos gamybos dešros, įvairių rūšių mėsos, daržovės, groseterija.

5898 Verdun Ave., Verdun TR 0281

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRELĖ

siuva moderniausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių anglišku medžiagų. Darbas atliekamas SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Av e, Toronto. Telefonas: ME 8522.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

TEL. FL 2682

Marche BOULEVARD Market

SAV. PAUL GUDAS,

MESA, ALUS, GROSETERIJA, DARŽOVES.

6033 Monk Blvd., VILLE EMARD, Montreal.

TABAKO FARMOS

Ką tik sudariau naują sąrašą parduodamų tabako ūkių. TURIU DIDELĮ PASIRINKIMĄ, įnešus \$ 4.000 arba \$ 5.000.

CHARLES POCIUS

INSURANCE & REAL ES TATE BROKER. Tillsonburg, Ont. Tel. 829 J.

DOMAS BUČINSKAS

GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuviai, apdraudimo atstovai, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis. Skambinkite telefonu arba užsakykite:

Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak. 3664 St. Famille St. Montreal, Que. Tel. Ha 6708

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2241 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siūnia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

Siuntinys Nr. 14—\$ 5.70

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. cukraus

1 sv. marmelado

1 sv. kiaulienos mėsos

2 gab. tualeto muilo

Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

4 sv. degintos kavos

4% sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 21—\$ 6.10

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. degintos kavos

1 sv. šokolado

TEISMO KRONIKA

ZMONA KALTINAMA VYRO NUŽUDYMU.

Ottawa. — Neseniai teko lankytis Kanados sostinėje. Ta proga užsukau į teismą, kuria me vyko gana įdomūs posėdžiai. Sprendžiant iš gausumo spaudos atstovų, suvažiuosius iš to li ir arti ir jų, reportažų, šio krašto ir užsienio spaudoje, kriminalinė byla Karalius prieš Sullivan visuomenės yra sekama dideliu susidomėjimu.

Kaip skaitytojai prisimena, prieš maždaug mėnesį, išaigina gausio Ottawos viešbučio Chateau Laurier viename miegamajame buvo rastas nuogas ir negyvas 52 metų teisininkas Sullivan, turis aukštas pareigas Ontario provincijos žemės ūkio ministerijoje. Jis buvo atvykęs į Ottawą tarnybiniiais reikalais, lydimas savo žmonos. Ji buvo apsistojusi kartu su juo viešbutyje. Padarius la vono skrodimą, paaiškėjo, kad velionis mirė nuo išorinio smūgio į galvą. Įtarimas krito ant jo 50 metų amžiaus žmonos, ge n V. si sulaikę kvapą seka porai žinomos Toronto aukštesnės visuomenės sluoksniuose. Ji dabar keliama byla. Tiesioginių įrodymų nėra, o ji nepripažįsta.

Kambarys, kuriame lavonas buvo rastas, yra sujungtas durimis su kitu butu. Pro mirties kambario langą eina gaisro kopėčios, čia pat yra kitas stogas. Gal būtų kas nors kitas nužudė Sullivan. Kad jis būtų galėjęs mirti krisdamas iš lovos ar griūdamas ant grindų, ekspertų buvo paneigta. Mačiusiam įvairių šalių ir režimų teismo posėdžius, ypatingai krenta akin angliško teismo nešališkumas, kuriuo atsienešama į kaltinamąjį. Prokuroras Mercier, su stipriu prancūzišku akcentu, šaukia vieną po kito savo šalies liudijinkus. 32-truoju liudija valstybinės policijos (RCMP) spe cialiojo skyriaus valdininkas, veido bruožais, kambaryje buvo rastasodos

vandens bonka su nulaužtu kaklu ir sudužusios dalies šukės. Jis parodo rekonstruktuo tą bonką teismui, smulkiai išdėstydamas, kad šukė Nr. 9 buvo rasta nužudytojo žmonos kuris po priesaika teismui pareiškia, kaip žmogžudystės rankinukyje, Nr. 11-jos lagamine, Nr. 14 — ant grindų. Sekanti liudininkė yra teismo medicinos ekspertė iš valstybės gynėjo departamento Toronte. 2 kilimai, 2kartono dėžės ir trys didokai, nuo drėgmės ir vėjo pajuodavę rasti įnešami. Ekspertė pasakoja teismui, kad ji padariusi analizę dėmėtyų vietų kilimuose ir rezultate to radusi žmogaus kraujo pėdsakų. Iš kartono dėžių išimamos baltos paklodės, rankšluosčiai. Jie atžymėti raudonais kaspinėliais tose vietose, kuriose rasta žmogaus kraujo.

Teismo salė sausakimšai piln V. si sulaikę kvapą seka posėdžio eigą. Iš šitokių ir panašių parodymų, jeigu kaltinamoji neprisipažins, aukštasis teismas turės spręsti ar ji kalta ar ne. Rasta kalta, ji gali būti nu teista mirti pakariant. Spaudos atstovai, stebėję poilsio Sullivan laikyseną teismo salėje, yra susidare savo objektyvią nuomonę apie jos kaltumą ar nekalumą. Bet spaudos įstatymas neleidžia jiems tą nuomonę pareikšti viešai prieš sprendimo išnešimą, kad nepadarytų įtakos ir nešališkam bylos nagrinėjimui.

Kai pasibaigus teismo posėdžiui, šeštadienį, kaltinamoji, policijos vedama į kalėjimą, pro langą žvelgė į dideles, lėkuras Mercier, su stipriu prancūzišku akcentu, šaukia vieną po kito savo šalies liudijinkus. 32-truoju liudija valstybinės policijos (RCMP) specialiojo skyriaus valdininkas, veido bruožais, kambaryje buvo rastasodos

Jonas J. Juškaitis.

PARDUODAMAS

PUIKUS KARAKULIO PALTAS (Persian Lamb) naujo 1951 metų stiliaus, ūgis (size) 18 ar 20. PROGA UŽ \$ 125.00. Tel. GR 1827 (Montreal)

TR. 8112

Skaniai užkąsite, atsigersite gaivinančių gėrimų ir pasiklausysite plokėtelių muzikos

LIETUVIŲ SVETAINEJE

paš BRONIŲ JAZOKĄ

7682 EDWARD St. (kampas 6 av.), VILLE LASALLE.

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 FRONTENAC, MONTREAL

TEL. FA 0209

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVĖJAS

6920 Monk Blvd. Vile Emard, Montreal, Tramvajas 36.

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longueil.

Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą.

PAFIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141

Atdara kasdien ir sekmdieniais po pamaldų.

DOMINION AGENCIES BUREAU

16 Woolworth Bldg.,

PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Kanadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

KRIMINALINĖ AR CIVILINĖ BYLA?

MES SUTEIKAME JUMS

TEISINĖ - KALBINĖ PAGALBA

Tvarkome imigracijos, pilietybės, palikimų bylas; su darome darbo, buto garantijas, dokumentus, patvirtintus vertimus; tarpininkaujame nuosavybę perkant, par duodant; atstovaujame įmonėse, įstaigose; teikiame visokeriopą informaciją; giname Kanados ir kitų kraštų lietuvių interesus. Jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Amerikos bei Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada. Tel. PL 4880

Siuntinys Nr. 1—\$ 6.70

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. salami dešros

2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.

1 dėž. margarino (400 g)

Siuntinys Nr. 3 — \$ 6.20

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — \$ 5.20

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. marmelado

2 sv. degintos kavos

2 sv. cukraus

1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukraus—\$ 2.60

B. 20 sv. cukraus—\$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90

Siuntinys Nr. 10—\$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. degintos kavos

1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 12—\$ 5.90

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

3 sv. degintos kavos

2 sv. cukraus

MŪSŲ SPORTAS

SPORTININKAI PERSIRIKIUOJA

Su prasidėjusiais naujais metais „Vyties“ sporto klubo valdyba, kurią be atskirų sekcijų vadovų sudaro energingas ketvertukas iš K. Sapockino, J. Gaizūčio, B. Grabauskaitės ir B. Spalio, sausio mėnesį numato kvieisti visuotinį klubo narių susirinkimą.

Toronto „Vytis“ yra bene vienas iš labiausiai pasireikusių lietuvių sportininkų klubų išeivijoje, atsiėkęs vertingų pasirodymų sportinės veiklos išvystyme. Jos kukli prieš 2 metus pradžia, iškart vadovaujant A. Kerniui ir vėliau K. Sapockinui, išaugo į beveik 2.500 dol. apyvartą, kartu išgijant gausingą sporto aprangą ir įrankius. Dabar priklausanti klubui aktyvių sportininkų skaičius siekia iki 150.

ANGLIJOS LIETUVIŲ SPORTAS

Norėčiau tarti porą žodelių apie mūsų, t. y. lietuvių sportinius įvykius čia. Po mūsų krepšinio pirmenybių, sportinis gyvenimas buvo kiek apmirus, bet dabar, prasidėjus anglų krepšinio pirmenybėms, vėl pradeda judėti. Daugiausiai vilčių duoda Manchesterio „Kovas“ iki šiol turėjo trejas pirmenybines rungtynes, kurias visas laimėjo, trečiojoje rungtynėse nugalėdami savo didžiausią priešiną, pereitais metais sulaukusių „Kovą“ nuo vėl patikimo į Anglijos krepšinio pirmenybių finalą, — amerikiečių klubų kda. Rungtynės buvo labai įdomios, kietos ir gana aukšto lygio. „Kovas“ laimėjo 46 : 43. Jei kovėčiai išlaikys šiose rungtynėse parodytą nusistatymą laimėti, kovingumą, greitą žaidimo vėdumą, reikia tikėtis, jog pamatysime „Kovą“ Anglijos pirmenybių finale. Šiuo metu „Kovė“ žaidžia: Stabačinskas — kapitonas, Pužauskas, Puzinas, Bačiša, Butkus, Tamoliūnas, Steponavičius, Glatkauskas.

D. B. L. Sporto Sąjosa nauja

Teirautis: WI 1916.

IVAIRIŲ MASINŲ—KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paaimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, išsiskaitant telefonu JU 4773.

— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —

— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

ISNAUDOKITE ŽIEMOS LAUKĄ SMULKESNIEMS DAŽYMO DARBAMS.. Taip pat atliekami lubų ir sienų plyšių išlyginimai

Geras ir žymiai pigiau kaštuojuo darbas.

Informacijai kvieskite tarp 6 — 8 val. vak.

STANLEY PULKYS

TORONTO

Telef. OL 2885..

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard

Tr. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutašome rūbus (iširimus), išsiuваме sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRemore 1135 (galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučiūnas

J. Matulaitis

A. Majauskas

VIENTELES LIETUVIŲ GIMNAZIJOS REIKALU.

Atkelta iš 2 pusl.

26. Gavelis Vytautas,	Sault Ste Marie	1,00
27. Girdvainis Zigmas,	„ „ „	1,00
28. Meškys Jonas,	„ „ „	1,00
29. Vengrys Antanas,	„ „ „	1,00
30. Malskis Juozas,	„ „ „	1,00
31. Matiošaitis Henrikas,	„ „ „	1,00
32. Valonickas Jurgis,	„ „ „	1,00
33. Šimsa Kazys,	„ „ „	1,00

Viso \$ 97,00

Visiems aukotojams širdingai dėkojame.

Yra dar keletas pasižadėjusių mokėti, bet dar nesusėjusių prisiųsti pinigų.

Mūsų tikslas surinkti bent \$ 200,— kas mėnesį, kitaip tariant, surasti 200 lietuvių, kurie kas mėnesį sutiktų aukoti po vieną dolerį. Dabar turime tik keletą dešimčių asmenų ir vieną draugiją realiai prisidėjusią prie gimnazijos remimo. Laukiame ir tikime, kad greitai laiku atsiras ir daugiau rėmėjų tiek pvienu asmenų, tiek organizacijų. Ypač tikimės susilaukti realios paramos iš visų tautiečių, kurie turėjo laimę lankyti lietuviškas mokyklas laisvoje tėvynėje. Jų raginti nereikės prisidėti prie lietuviškos kultūros židinių išlaikymo. Jie puikiai supranta, ką reiškia eiti mokslus savoje mokykloje.

Tat nedelskime su savo kad ir maža, bet lietuviškai kultūrai svaria auka. Leiskime bent vienai mūsų jaunimo daliai mokytis lietuviškoje aplinkoje. Nuo mūsų priklausys veimintėlės Europos laisvos lietuvių gimnazijos likimas.

Jaunimas — mūsų ateitis! Tenezūnie jis svetimojo šalį! Visi į talką jį remti!

Aukos siuntinos: Vilijus Pėteraitis, 5155 Bourbonniere Ave., Apt. 6, Montreal, P. Q. Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Laik. Centro Valdyba, Montreal, P. Q., Canada.

JUNA Valet Service

SAV. A. JURGUTIS ir P. NARBUTAS.

Valome, taisome ir dažome vyriškus ir moteriškus rūbus. Be to, valome vestuvines suknelis, langų užuolaidas (lengvas ir sunkias).

Paimam iš namų ir pristatome atgal. Darbas atliekamas sąžiningai.

210 Dorchester St. W., Montreal. Tel. LA 2958.

DEMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!

Ekspertas radio ir elektinių reikmenų taisymas.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

AUKŠTA KOKYBĖ—ŽEMA KAINA

Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS

PER US PARCEL POST.

Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.

5 sv. mlt. p.kavos	Nr. 14	5 sv. m. p. kavos	Nr. 18
	\$ 6.75	5 sv. g. k. taukų	\$ 9.80
2 sv. m. p. kavos	Nr. 15	2 sv. šokolado	
1/2 sv. kakao		5 sv. m. p. kavos	Nr. 19
1/4 sv. šokolado	\$ 5.20	10 sv. cukraus	\$ 9.50
1/4 sv. arbatos		12 plyt. bulijono	
11 oz. kompoto		3 sv. g. k. taukų (skardinėje)	Nr. 20
4 sv. m. p. kavos	Nr. 16	2 sv. m. p. kavos	\$ 7.15
1 sv. kakao		1 sv. Aliaskos Salmon	
1 sv. šokolado	\$ 8.90	1/2 sv. kakao	
1/2 sv. arbatos		1/4 sv. arbatos	
22 oz. kompoto		2 sv. m. p. kavos	Nr. 21
2 sv. m. p. kavos		1 Qu. alyvos „Mazola“	\$ 6.00
1 sv. ryžių		1 sv. saldinių	
4 oz. Salmon	Nr. 17	1/2 sv. kakao	
4 oz. Tuna		1/4 arbatos	
6 oz. liežuvių	\$ 6.50	12 sv. gr. k. taukų	Nr. 22
1 1/2 oz. j. pipirų			\$ 6.00
4 oz. kokoso		Individualūs paketai ruošiami susitarus.	
3/4 oz. kardamono		Kava į visus paketus dedama po 1 sv. skardinėse.	
1 1/2 oz. cinamono			
1 oz. majorano			
1 3/4 oz. paprikos			

Pinigai: 100 DM \$ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų kraštų prašome atsiklausti kurso.

HONEST AID, REG'D. 456 W. 63rd Street, CHICAGO 21, ILL. USA.

Edmond COURCHESNE

Advokatas

CIVILINĖS IR KRIMINALINĖS BYLOS.

10 ST. JAMES ST. W., KAMB. 308

TEL. HA 4607 MONTREAL.

K. J. Krivickas,

Lietuvių Sąjungos Valdyba
Strasbourg.

Ponams prof. dr. Šapokai ir Dr. M. Anyšui, skaičiusiems paskaitas apie Maž. Lietuvą ir supažindinusiems visuomenę su seniai atskirtos mūsų tautos dalies gyvenimu bei vargais ir lietuvių parapijos Gerb. klebonui kun. Azubaliui, mielai davusiam tam tikslui parapijos salę, nuoširdžiai reiškiamę visą padėką.

M. J. Bičiulių dr. jos Toronto sk. Valdyba.

PADĖKOS

PADĖKA IŠ STRASBOURG'O

Didžiai Gerbiamas Redaktorai,

Jums ir visiems Jūsų vadovaujamo laikraščio Bendradarbiais siunčiame širdingiausius sveikintimus šventų Kalėdų ir Naujų Metų proga. Tegul Jūsų pastangos ir parodytas uolumas lietuviškosios spaudos darbe stiprina lietuvių kęjį susipratimą, žadina tautiečių vienybę ir uždega mūsų dvių dvasia mūsų Tautos sūnus ir dukras.

Jūsų siuntinėjamas Sąjungos vardu laikraštis aplanko beveik visas lietuviškas Rytų Prancūzijos šeimoms ir pasiekia net išsiblačiusius apylinkėje pavienius tautiečius. Jūsų laikraščio su pasiilgimu laukia mūsų lietuvių, kurių čia yra apie tris šimtus, su pasigėrėjimu skaito jo straipsnius. Jūsų laikraštis yra kiekvienam mylinčiam lietuviškąjį žodį tautiečių didelę brangenybę. Jis žadina prislegta pabėgėlio moralę, visus skatina kultūrinei pažangai ir duoda vilčių lietuviškai atečiai.

Tikėdamiesi kad Jūsų parodyta parama mūsų lietuviams ir ateityje nenutrūks, širdingiausiai dėkojame jums ir lietuvių draugams.

kame su geriausiais linkėjimais ir tikra lietuviška pagarbą.

Ir p-lei G. Kudirkaitė, nuoširdžiai dėkoju.

Įteiktos vertingos ir gražios dovanos liks ilgą Jūsų nuoširdumo prisiminimą. Ačiū! Aldona Nauraitė.

Mūsų nuoširdus ačiū klebonui Tėvui J. Kubiliui už jungtuves ir nuoširdų pamokslą, Op. sol. p. E. Kardelienei už staigmeną — gražų giedojimą jungtuvių metu.

Už mums surengtas šaunias vestuves: mielam tėveliui, broliams Albinui ir Albertui, dėdei ir dėdienei Naurams, p. M. Leknickienei, p. K. Tobušui, mieloms pamergėms ir pabroliams nuoširdžiai dėkojame.

Už skanių valgių pagaminimą ir puikų svečių pavaišinimą p. J. Rukšėnienėi, p. J. Šipelienei, p. M. Pakulienei, p. A. Gaurienei, p-lėms F. Pinkėvičiūtei, B. Markevičiūtei, J. Šipelytei ir S. Pakulytei esame labai ir labai dėkingi.

Nuoširdus ačiū visiems kalbėjusiems ir sveikintusiems žodžiu ir raštu.

Brangiems svečiams iš JAV ir Toronto, mieloms viešnioms ir svečiams iš Montrealio už brangias ir gausias dovanas ir dalyvavimą dekojame.

Visų Jūsų nuoširdumas stiprina mūsų pirmus šeimyninius žingsnius.

Aldona ir Karolis Rusinai.

PAIEŠKOJIMAI

Už suruoštą man staigmeną — „mergvakari“ — visoms priimančioms ir dalyvavusioms, ti šiuo adresu: Vincas Samo o ypač jo iniciatorėms p. M. Tauskas, 6905 1/2 Superior Ave, Leknickienei, p. A. Gaurienei Cleveland, Ohio. USA.

ATEITIS BE ROPESČŲ.

ŠEIMA APPROPINTA

Geriausią progą apsirūpinti ateitimi ir išvengti gydomosi išlaidų jeigu laiku apsišausi,

„THE MACCABEES INS.CO.“

kuri jau 72 metus sąžiningai patarnauja ir draudžia nuo nelaimingų atsitikimų, ligos atveju ir specialiai mažamečius vaikus.

Informacijas teikia ir apdraudimą atlieka naujai paskirtas atstovas:

JONAS BERZINSKAS,

88 Annette St., Toronto, Ont., telef. LY 2816.

P. S. Draudimas atliekamas ir provincijoje gyvenantiems (šeštadieniais ir sekmadieniais).

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOSES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

PONIŲ IR PANELIŲ DEMESIUI!

Taisau mašina „Nylon“ ir visokių rūšių moteriškų šilkinų kojinių nubėgusias akis.

Pataisymai be jokių žymių.

PIGIOS KAINOS: tik 10 centų už vieną akių nubėgimą. Galima siųsti ir paštu.

VALĖ IVANAUSKIENĖ

854 Allard Ave Verdun, Montreal, P. Q. Tel. HE 7596

HAMILTONIEČIŲ DEMESIUI!

Rašau prašymus, laiškų, darau vertimus iš lietuvių, vokiečių, rusų į anglų k. Tarpininkauju įvairiais reikalais įstaigose, perkant, parduodant nuosavybę etc.

Juozas Valevičius.

285 John N. Hamilton, Ont.

Tel. 7-0002

Kreiptis po 5 val. p. p. ir šešt.

Lietuviška moteru kirpykla

Daro šukavimą, pusmetį nius ir trumpalaukius frizavimus, dažymą ir kt.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ

(B. M. Dodon)

2521 Centre St., Montreal.

Tel. FI 0208

Edouard MONDOR

Notaras

10 ST. JAMES ST. W., KAM. 308.

TEL. LA 5022 MONTREAL.

VISI TAUTIEČIAI MALONIAI PRAŠOMI TAI DIENAI REZERVUOTI SAU LAISVĄ VAKARĄ

NAUJUJU METU SUTIKI MAS MONTREALY

du gražus kambalinis. Vienas
tinka vienam asmeniui ir ant-
ras vedusį porai. Teirautis
5874 — 1 Ave, Rosemount,
Montreal. —
naudotis virtuve arba ir su
maistu. (Geras susisiekimas,
netoli Botanikos sodo).
4700 Jeanne d'Arc, Apt. 3.

nestų už 1930 metus, kas galėtų būti įrodymas, kad šie piliečiai nemokėjo arba nesumokėjo pil

Bilietai gaunami lietuviškose valgyklose: „Park restaurant“, „Baltic restaurant“, „Tulpės“ valgyklose ir prieš koncertą prie įėjimo.

